

Veera Peltola

U598SNB

Lavalta juhliin

Muuntautuva esiintymisvaate

Opinnäytetyö
Muotoilun koulutusohjelma

Marraskuu 2012

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		<p>Opinnäytetyön päivämäärä</p> <p>27.11.2012</p>	
<p>Tekijä(t) Veera Peltola</p>		<p>Koulutusohjelma ja suuntautuminen Muotoilun koulutusohjelma, teatteripuvustus</p>	
<p>Nimeke Lavalta juhliin – muuntautuva esiintymisvaate</p>			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella ja valmistaa muunneltava esiintymisasu artistin käyttöön. Toimeksiantajana oli musiikkipedagogi (amk) Hanna Seppänen. Opinnäytetyössäni tutkin muunneltavuutta pienoismallien (1:2) avulla. Näistä sitten asiakkaani valitsi mieleisensä ja valmistin puvun ja muutamaman asusteen siihen. Kokosin tietoa siitä, millainen on hyvä esiintymisvaate ja kuinka sellainen suunnitellaan.</p> <p>Suunnitteluprosessissani käytin Lamb & Kallalin (1992) kehittämää vaatetussuunnittelun kehysmallia, johon sisältyy käyttäjälähtöinen FEA-malli. FEA-malli soveltuu erinomaisesti yksilöllisen vaateen suunnitteluun, sillä sen lähtökohta on käyttäjän tarpeet ja toiveet.</p> <p>Työssäni jouduin miettimään, miten saan asusta mahdollisimman muunneltavan mutta mielenkiintoisen. Muodoiltaan puku on yksinkertainen, mutta värimaailmalla siihen sai mielenkiintoisia yksityiskohtia. Valmis esiintymisasu koostuu pohjapuvusta, kahdesta irtohelmasta ja kahdesta asusteesta. Mutta pukua ja sen asusteita on mahdollista käyttää myös erikseen ja yhdistettynä johonkin uuteen, joten puku ei jää käyttämättä, eikä sen asusteet jää kaappiin seisomaan, sillä niille voi aina keksiä uusia käyttötarkoituksia.</p> <p>Pukuja asiakkaani ei ole vielä ehtinyt käyttää konserttitilaisuudessa, mutta hän odottaa innolla alkavaa pikkujoulukautta, jossa hänellä on muutamia tilaisuuksia, johon hän voi laittaa puvun päälleen. Asiakkaani antoi palautteen kirjallisena palautekyselyn perusteella. Itse arvioin prosessia FEA-mallin avulla. Asiakkaani palautteesta käy ilmi, se että hän on tyytyväinen asuihin ja yhteistyöhömmme. Muuntautuvuudesta on vähän tietoa, ja jokainen kokee sen eri tavalla. Koska muuntautuvat vaatteet ovat myös ympäristömyönteisiä, olisi tulevaisuudessa tarvetta tutkia sitä, miten vaateen saa muutettua mahdollisimman moneksi ja miten sen käyttöä saa mahdollisimman pitkäksi.</p>			
<p>Asiasanat (avainsanat) FEA-malli, muunneltavuus, esiintymisasu, suunnittelu</p>			
<p>Sivumäärä 59 s.</p>	<p>Kieli Suomi</p>	<p>URN</p>	
<p>Huomautus (huomautukset liitteistä)</p>			
<p>Ohjaavan opettajan nimi Satu Kivimäki Seija Silvennoinen</p>		<p>Opinnäytetyön toimeksiantaja Hanna Seppänen</p>	

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis <p style="text-align: center;">27.11.2012</p>	
Author(s) <p>Veera Peltola</p>		Degree programme and option Degree Programme in Design Theatre Costume Design	
Name of the bachelor's thesis <p>From Stage to Gala – Designing a Transformable Costume</p>			
Abstract <p>The aim of this bachelor's thesis was to design and produce a transformable costume for an artist. This thesis was assigned by music pedagogue Hanna Seppänen. The transformation of costumes was studied through scale-models and miniatures (1:2). My client chose her favorite models among my miniature models, based on which I produced one costume with a few add-ons. I collected information about the qualities of a good costume and how to design one.</p> <p>The design process was structured according to the Conceptual Framework for Apparel Design by Lamb & Kallal (1992) which encompasses the client-oriented FEA-model. The FEA-model is suitable for the design of individual and unique costumes because it aims at creating functional, expressive and aesthetic costumes which are based on the needs and desires of the client.</p> <p>In my Bachelor thesis I needed to create a costume as transformable as possible without ending up with a dull result. The shape of the costume is simple but it is spiced with interesting and colorful details. The final costume consists of basic dress, two removable hems, and two add-ons. It is possible to wear the costume and its add-ons separately and together with other garments or costumes. This way the costume and the add-ons will not risk being forgotten into the closet because there are always new ways to wear and combine them.</p> <p>My client has not yet worn the costume on stage but she is excitedly waiting for the Christmas party season. She has planned to wear the costume to a few concerts. My client gave written feedback on my design, based on a feedback questionnaire and I evaluated my design process with the FEA-model. According to the feedback my client is pleased with the costumes and our cooperation. There is only a little information available about transformation and each person sees and experiences it differently. Furthermore, transformable costumes are also environmentally friendly, which makes it necessary to investigate into how costumes can be designed to allow as many combinations as possible and how to lengthen the costumes' life.</p>			
Subject headings, (keywords) <p>FEA-model, transformation, costume, design</p>			
Pages <p>59 s.</p>		Language <p>Finnish</p>	
URN 			
Remarks, notes on appendices 			
Tutor <p>Satu Kivimäki Seija Silvennoinen</p>		Bachelor's thesis assigned by <p>Hanna Seppänen</p>	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	TIE ASIAKKAAN LUO: FEA-MALLI.....	2
3	ASIAKAS JA KULTTUURI	4
3.1	Kurkistus asiakkaan taustaan ja toiveisiin	4
3.2	Musiikin virta.....	6
4	MUUNNELTAVAN ASUN ELEMENTIT	9
4.1	Toimivuus.....	9
4.2	Ilmaisevuus	13
4.3	Esteettisyys	15
4.4	Artistin asun FEA-malli.....	16
5	ESIINTYMISPUKU MUOTOUTUU	18
5.1	Muunneltavuuskokeilut	20
5.2	Materiaalien ja värien valinta	28
5.3	Valmistukseen liittyviä näkökohtia.....	29
6	ARVIOINTI.....	35
7	POHDINTA	47
	LÄHTEET	49
	LIITE/LIITTEET	
	1 Yksisivuinen liite	
	2 Monisivuinen liite	

1 JOHDANTO

Kun aloin miettiä aihetta opinnäytetyölleni, oli minulle kutakuinkin selvää, että halusin tehdä asun jollekin. Koska yksi asu olisi liian yksinkertainen, heräsi ajatus muuntuvasta esiintymisasusta, joka on tarkoitus saada pienillä muutoksilla muuttumaan uudennäköiseksi. Jotta tämä toimisi vielä paremmin, on syytä miettiä lisäksi myös muutamia asusteita tai lisäosia.

Asiakkaakseni sain Hanna Seppäsen, joka on koulutukseltaan musiikkipedagogi (amk), klassinen laulu. Seppästä kiehtoi ajatus ideastani, jossa on tarkoitus muunnella esiintymisvaatetta. Heitin ilmaan idean, että hameessa voisi olla irtohelma, jolloin siitä saa halutessaan lyhyen tai pitkän. Esiintyvä artisti tarvitsee paljon erilaisia asuja, sillä hän ei voi vuoden jokaiseen konserttiin mennä samoissa vaatteissa. Tällaisen ongelman voisi ratkaista vaatteella, joka muuntuu sopivaksi erilaisiin tilanteisiin. Seppänen mainitsi esimerkiksi, että hän olisi kerran kaivannut lyhyempää pukua, kun hän esiintyi nuorisoorkesterin solistina. Opinnäytetyön tavoitteena on siis suunnitella ja valmistaa muuntautuva asukokonaisuus artistille.

Nykyisin suunnittelijankin tulee huomioida kestävä kehitys suunnittelussaan. Tällainen muunneltava asu, jota ei muutaman käyttökerran jälkeen tarvitse hävittää, on myös ympäristömyönteinen. Vaikka aiheena muuntautuvat vaatteet ovat ajankohtaisia, ei niistä löydy paljoakaan tietoa. Suomalainen JoLier (www.jolier.com) on yksi urauurtavista yrityksistä, jonka myyntivaltti on vaatteiden muuntautuvuus (kuva 1). Jolierin tuotteet on suunniteltu niille, jotka haluavat vaatteisiinsa muuntautuvuutta ja arvostavat kestäväää suunnittelua. Jolierin tuotteet ovat joko muunneltavia, käännettäviä tai yhdestä tuotteesta tulee kaksi. Esimerkiksi lyhyestä tulee pitkä, tai leveä helma muuttuu kynäameeksi tai hihat muuttuvat lyhyistä pitkiksi. Itse aion hakea samaa ideaa opinnäytetyöhöni, sillä minulle on tärkeää, että pystyn käyttämään vaatteitani mahdollisimman paljon ja erilaisissa tilanteissa. Uskon, että myös Seppänen ajattelee samalla tavalla.

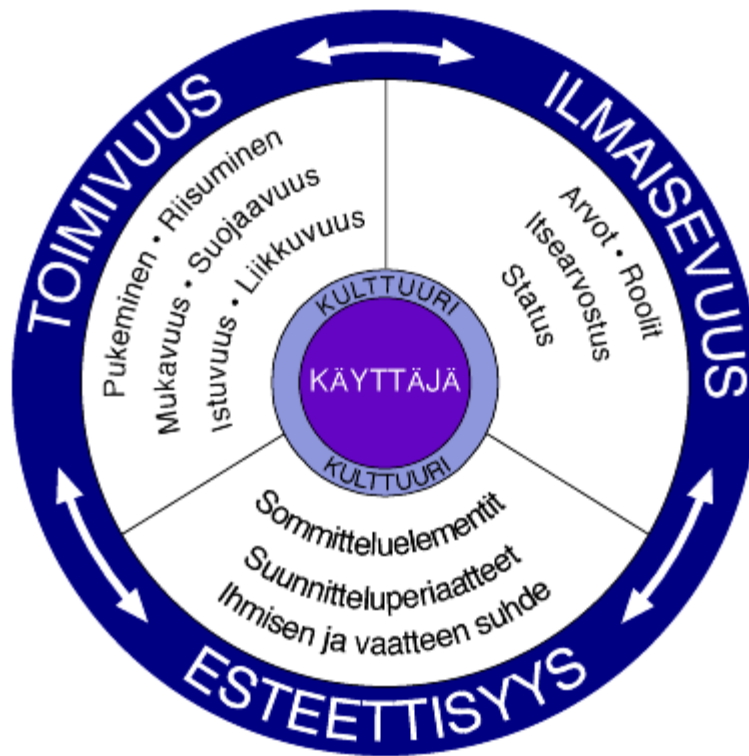

Kuva 1. Muunneltava asu Jolierilta (Jolier Coco Gray)

Suunnittelun avuksi olen päättänyt ottaa käyttööni Jane M. Lambin ja M. Jo Kallalin (1992) kehittämän FEA- eli TIE-mallin, jonka suunnittelun lähtökohtana on asiakas. FEA-malli auttaa ymmärtämään asiakasta, sillä siinä huomioidaan kaikki asiakkaan tarpeet, kiinnostuksen kohteet ja muitakin elämänarvoja.

2 TIE ASIAKKAAN LUO: FEA-MALLI

FEA-malli (kuvio 1) on tarkoitettu erityisesti vaatetusalan käyttöön. Se ei erottele käyttövaatteiden tai muotivaatteiden suunnittelua toisistaan, sillä se on ongelmanratkaisumalli, joka huomioi käyttäjän toiveet ja tarpeet toimivuuden (functional), ilmaisevuuden (expressive) ja esteettisyyden (aesthetic) kautta (Lamb & Kallal, 1992,43).

KUVIO 1. FEA-malli (Lamb & Kallal 1992)

FEA-mallin keskiössä on suunniteltu käyttäjä. Jotta suunnittelija voi aloittaa suunnittelun, täytyy hänen tehdä käyttäjästä tai kohderyhmästä profiili. Profiilissa voi ilmetä seuraavia asioita: asiakkaan persoonallisuus, tausta, hänen fyysiset ominaisuutensa, mieltymykset ja harrastukset. Selventääkseen käyttäjää kannattaa huomioida hänen tarpeensa ja vaatimuksensa käyttötilanteessa. Kulttuuri on tärkeä osa ihmistä ja hänen pukeutumistaan. FEA-mallissa kulttuuri ympäröi ihmistä. Kulttuuri on kuin siivilä vaateen käyttäjän ja hänen tarpeidensa ja halujensa välillä. Kulttuuri välittää tiedon siitä, mitä käyttäjä pitää tärkeänä ja hyväksyttävänä, mikä auttaa suunnittelijaa pääsemään lähemmäs käyttäjää. Suunnittelijan pitää huomioida kulttuurin vaikutus käyttäjään rajatessaan hänen tarpeitaan. (Lamb & Kallal 1992, 43.) Opinnäytetyössäni käyttäjä on laulaja ja kulttuuri liittyy hänen ammattiinsa ja musiikkityyliinsä.

Helpottaakseen profiilin tekemistä kannattaa huomioida FEA-mallin suunnittelukriteerit, jotka ovat toimivuus, ilmaisevuus ja esteettisyys. Jokaisella kriteerillä on omat kategoriansa, jotka keskittyvät kunkin viittaamaan asiaan. Toimivuutta ajatellessa voidaan huomioida esimerkiksi vaateen suojaavuus, mukavuus, istuvuus ja liikkuvuus. (Lamb & Kallal 1992, 43.) Koska vaatteilla on eri käyttötarkoitukset, eivät siivoojan

tai jääkiekkoilijan vaatteet tai varusteet edellyttä vaatteelta samoja ominaisuuksia. Kulttuuri vaikuttaa käytettävyyteen varsin paljon, sillä jokaisella on oma käsityksensä siitä, milloin vaate istuu hyvin. Esimerkiksi samanlaisia vaatteita käyttävät samankokoiset työntekijät saattavat käyttää erikokoisia vaatteita, sillä toiset haluavat vaatteiden olevan väljiä ja toiset pukeutuvat mieluummin vartalonmyötäisiin vaatteisiin.

Lamb & Kallalin (1992, 43) mukaan ilmaisevuus kertoo vaatteen luomasta viestistä ja symbolisesta merkityksestä, jonka käyttäjä tai kohderyhmä haluaa tuoda julki. Näitä viestejä ohjaa käyttäjän kulttuuri, joka on ehkä voimakkaimpana vaikuttajana juuri ilmaisevuudessa, sillä siinä huomioidaan käyttäjän arvot, joita hän pitää erityisesti arvossa. Esimerkiksi toiselle on erittäin tärkeää näyttää hyvältä, kun taas toinen arvostaa enemmän mukavuutta kuin ulkonäköä. Ilmaisevuuteen kuuluvat viestit voivat välittää tiedon henkilön asemasta, esimerkiksi papin kaulus kertoo yhdellä vilkaisulla hänen asemansa ja työnsä. Esteettisyys käsittelee käyttäjän tai kohderyhmän kauneuskäsitettä, joka puolestaan vaikuttaa paljon siihen, miten käyttäjä pukeutuu. Tosin kauneusihanne voi muuttua ajan kuluessa. Muoti kuvaa oman aikansa kauneusihannetta, ja nykyään muoti on muuttumistilassa koko ajan. Esteettisessä vaatteessa on ainakin muutama seuraavista elementeistä: muoto, linja, väri, rakenne ja kaava, näistä elementeistä voidaan luoda käyttäjää miellyttävä vaate.

3 ASIAKAS JA KULTTUURI

Päästäkseni suunnittelemaan on minun FEA-mallin mukaan tutustuttava käyttäjään ja kulttuuriin, jossa vaatetta on tarkoitus käyttää. Asiakkaani ja vaatteen käyttäjä on Hanna Seppänen, joka on ooppera- ja lied-musiikin laulaja. Seppänen sekä esiintyy erilaisissa tilaisuuksissa että opettaa klassista laulua.

3.1 Kurkistus asiakkaan taustaan ja toiveisiin

Tarkoitukseni on suunnitella konserttitilaisuuksiin sopiva asu, jota voi muunnella tilaisuuden luonteen mukaisesti. Konserttitilaisuudet klassisenmusiikin parissa ovat usein varsin juhlavia, joten tällaisiin tilaisuuksiin esiintyjä pukeutuu huolella. Naiset ovat oikeastaan aina juhlapuvuissa, etenkin iltapuvut ovat suosittuja näissä tilaisuuksissa. Tästä syystä aion käyttää iltapukua vaatteeni lähtökohta-ajatuksena, sillä silloin sitä voi käyttää myös juhlatilanteissa eikä vain esiintyessä. Koska iltapuvut eivät ole juuri-

kaan muunneltavia, aiheuttaa se vaateen lyhytikäisyyden, mikä on sääli, koska iltapuvut ovat yleensä melko kalliita. Risto Autio (2000, 21 - 22) toteaa kirjassaan, että suunnitteluprosessissa on tärkeää huomioida vaateen käyttäjän kanssa käydyt keskustelut, joissa tulee ilmi, mitä käyttäjä toivoo. Puvussa pitää pystyä toimimaan, viihtymään, sen täytyy olla oikean kokoinen ja myös tukea kantajaansa. Minusta tämä lausahdus koskee myös artistin vaateetusta. Uskon, että jokaisella artistilla on oma lavapersoonansa, joka voi erota paljonkin hänen tavallisesta minästään, jolloin puvun tulee ilmaista ja tukea hänen lavapersoonansa. Oikeassa elämässä artisti voi olla ujo ja sulkeutunut, mutta lavalla hän antaa ja näyttää tulkinnassaan uskaltaasti tunteita, joita laulu kuvaa.

Seppäsen kanssa keskusteltuamme tulimme lopputulokseen, että puvun täytyy olla mukava päällä eikä se saa estää laulajaa hengittämästä, mutta joka tapauksessa sen tulisi olla istuva, sillä se antaa tukea palleanseudulle. Ajattelimme asiakkaani kanssa, että puvussa ei tarvitse huomioida liikkumista, sillä lavalla ei tule tehtyä juurikaan isoja liikkeitä. Liikkumisen kannalta puvussa on tärkeintä, että siinä voi kävellä. Jos pukua käytetään juhlatilaisuuksissa, siinä pystyy tanssimaan. Seppänen kertoi, että hänen mukavin esiintymisasunsa on neuletunika, joka hengittää ja joustaa hyvin tarpeen mukaan. Istuvuudesta Seppänen totesi, että se saa puvussa olla vartalonmyötäinen, sen ei tarvitse joustaa kuten neuletunika tekee. Tokihan materiaali saisi olla hengittävä, mutta kuitenkin helppohoitoisuus vie voiton hengittävästä materiaalista, sillä Seppänen ei mieluusti tartu silitysrautaan.

Seppänen sanoi keskustellessamme, että hän toivoisi puvun olevan klassinen, kuitenkin siinä saisi olla jotakin räväkkää. Puvun olemukselta hän toivoi, että ”peruspuku” olisi hillityn värinen, mutta siihen saisi sitten lisäämällä väriä. Monikäyttöisyyden kohdalla tuli ilmi heti, että Seppänen haluaa mahdollisuuden joko lyhentää helmaa tai saada helman kevyemmäksi. Mietimme helmaratkaisua, jota saisi rypyttämällä lyhyemmäksi toiselta puolelta, jolloin alushame voisi olla raikkaan värinen. Toinen vaihtoehto lyhenevälle helmalle oli irtohelma, mutta toisaalta meitä molempia kiehtoi ajatus rypytyvästä helmasta. Mietimme tähän vielä lisäksi jakkua, joka voisi olla muokattavissa lyhyemmäksi boleroksi tarvittaessa. Seppänen sanoi pitävänsä paljon korseteista, koska niitä on helppo yhdistellä eri asujen kanssa, joten miksi tähän kokonaisuuteen ei voisi kuulua korsettiakin.

3.2 Musiikin virta

Vaikka ooppera ja lied-musiikki eroavat toisistaan, konserttitilaisuuksissa esiintyjän pukeutuminen on melko samanlaista, sillä naisartistit käyttävät yleensä iltapukuja. Oopperaa esittäessä puku voi olla koristeellisempi tai korut näyttävämpiä. Suurin ero näiden kahden musiikkilajin välillä on se, että ooppera on kiihkeä hetken purkaus, kun taas lied kertoo tarinansa pitkällä kaarella, esimerkiksi syntymästä kuolemaan. Vaikka itse musiikki asettaa joitakin rajoituksia pukeutumiseen erityisesti konserttien paikat vaikuttavat, miten artisti pukeutuu, esimerkiksi kirkossa ei ole soveliasta olla olkapäät paljaina.

Lied-musiikki

Lied tarkoittaa taidelaulua, joka kehittyi romantiikan aikaan 1800-luvulla, mutta luuttulauluja voidaan pitää Lied-laulun esimuotona. Luuttulaulussa säveltäjä pyrki luoma-taiteellisen ja yhtenäisen kokonaisuuden musiikista, runosta ja lauluäänestä. Lied-musiikki yhdistää musiikin ja runouden ”intiimisti”. Liedillä tarkoitetaan yksinkertaisesti laulua, mutta termiä käytetään nykyisin kuvaamaan saksankielisellä alueella kehittynyttä yksiäänistä laulua, lyyrisiin runoihin sävellettyä taidelaulua, joka kehittyi 1800-luvulla. Esimerkiksi lied-säveltäjistä Schubert oli erittäin tuottoisa. Hän sävelsi yli 600 laulua. Hänen sävellyksissään on kaunis melodia, joissa heijastuu paljon erilaisia tunteita ja tunnelmia. Hänen valitsemisensa runoissa puhutaan usein kadonneesta rakkaudesta, haaveiden ja todellisuuden ristiriidasta sekä luonnon kauneudesta. (Kasper, ym. 1990, 275). Kokosin kuvakollaasin (kuva 2) analysoidakseni, miten laulutyyli näkyy lied-laulajien pukeutumisessa vai näkykö ollenkaan. Lied-kollaasissa näkyy paljon punaisia tai sinisävyisiä vaatteita, mustia on vain muutamia. Vaatteet ovat näissä kuvissa melko yksinkertaisia, helmat ovat yleensä suoria, mutta muutamien pukujen helmat ovat kerroksellisia. Puvut ovat pääasiallisesti yksivärisiä eikä niissä ole kuvioita. Korut eivät ole näyttäviä, jos niitä edes on. Muutamissa kuvissa on liitetty asuun bolero tai jakku. Helma näyttäisi ulottuvan lähes jokaisessa aivan maahan asti, sillä kengät näkyvät vain yhdellä tai kahdella. Pukujen linjat ovat erittäin yksinkertaisia, oikeastaan kaikki asut jättävät olkapäät paljaiksi, vain muutamissa on olkaimet.

KUVA 2. Lied-kollaasi

Ooppera

Ooppera on taidemuoto, jossa yhdistyvät musiikki, laulu ja tanssi. Ooppera syntyi Italiassa 400 vuotta sitten. Oopperan isänä pidetään Claudio Monteverdia, jonka Orfeossa oopperan elementit yhdistyivät onnistuneesti ensi kerran. Ooppera voidaan jakaa karkeasti kahteen eri luokkaan: aikaan ennen Mozartia ja Mozartin jälkeiseen aikaan. Mozartin vaikutus oopperaan oli suuri, sillä hän yhdisti oopperan kolme muotoa: opéra seria (tarina kerrottiin laulettujen vuoropuheluiden avulla), opéra buffa (koominen, rikkoi vakavan perinteen, vaikka vaatiikin esittäjiltään taituruutta), singspiel (joka tarkoittaa puheen ja laulun välimuotoa). (Riding, Dunton-Downer, 2006, 14.) Kokosin kollaasin (kuva 3) myös oopperalaulajien pukeutumisesta nähdäkseni, löytyykö hei-

dän vaatetuksesta jotain yhteistä linjaa. Oopperalaulajien värimaailma on myös punasävyinen, mutta näissä kuvissa näkyy myös useampi asu, jotka eivät ole yksivärisiä.

KUVA 3. Ooppera-kollaasi

Puvuissa on joko laskoksia, paljetteja tai muita koristeita. Puvuissa näkyy hihoja ja olkaimia, niihin on yhdistetty jakkuja ja boleroita. Materiaaleja ovat muun muassa sametti, pitsi, satiini, tafti.

Oopperalaulajien vaatteissa on enemmän kiiltoa ja volyymia kuin lied-laularien pu-
vuissa, joissa kollaasien perusteella punainen väri on vallitseva. Kuitenkin vaatteiden
linjat ovat usein hillittyjä. Sen sijaan oopperalaulajien vaatteissa ei ole yhtenäistä lin-
jaa. Oopperapuvuissa on paljon enemmän materiaalivaihtoehtoja, eniten samettia,
pitsiä, silkkiä jne. Lisäksi oopperalaulajat kimaltavat myös enemmän kuin Lied-
laulariat. Näistä kollaaseista näkee hyvin sen, mitä Sepänenkin on todennut: ”Lied-
laulariat käyttävät hillitympiä pukuja ja koruja kuin oopperaa esittäessä”. Huomioi-
tavaa on myös se, että kollaaseihin päätyneet kuvat ovat vain pieni otos. Niistä tehdyt
huomiot eivät välttämättä ole täysin yleistettäviä.

4 MUUNNELTAVAN ASUN ELEMENTIT

Lambin ja Kallalin (1992) kehittämä FEA-malli on käytännöllinen tapa lähestyä asia-
kastyötä, sillä asiakas on tarkoitettu käyttäjä, jonka tarpeita ja haluja tulee noudattaa.
Tua Helve (2009, 143) toteaa pro-gradu-tutkielmassaan, että Lambin & Kallalin
(1992) luoma FEA-malli on hyvin perusteltu ja kattava. Siihen on vaikea lisätä mi-
tään, sillä malliin kuuluva kulttuuri on niin laaja, että siihen voi yhdistää paljon erilai-
sia näkökulmia. Minusta on hyvä tietää, että sen mallin osa-alueet toiminnallisuus,
ilmaisevuus ja esteettisyys ovat niin hyvin mietittyjä, että se on sellaisenaan käyttö-
kelpoinen. Koin, että FEA-malli sopii omaan tarkoitukseeni suunnitella muuntautuva
esiintymisvaate artistille, sillä minun on keskityttävä siihen, mitä asiakkaani haluaa ja
tarvitsee.

4.1 Toimivuus

Lambin ja Kallalin (1992, 43) mukaan toimivuus tarkoittaa sitä, että sillä ja sen käyt-
tökohteella on suora yhteys. Tässä tapauksessa pääsuunnittelukohteena on *muunnelta-
vuus*. Lied- ja ooppera-aarioita esittäessään artistin ei tarvitse taipua minkäänlaisiin
urheilusuorituksiin. Lavalla liikutaan hitaasti ja arvokkaasti kävellen. Karkulahden
ym. (1999, 8) mukaan perinteinen toimivuusnäkökulma on tuotteen käytännöllisyyden
painottamista. Estetiikan painottaminen suuntaa huomion tuotteen ulkonäköön. Näi-
den kahden rinnalle on kehittynyt erilaisia näkökulmia tarkastella tuotteen toimivuutta
ja soveltuvuutta eri käyttäjille. Mielestäni edellä oleva kertoo hyvin, miten me ajatte-
lemme tuotteen olevan toimiva, sen on toimittava käyttötarkoituksessaan ja sen tulisi

olla esteettinen, jotta se miellyttäisi silmää. Risikko ja Marttila-Vesalainen (2006, 63) toteavat, että asun toimivuus ei muodostu pelkästään materiaaliominaisuuksien, vaan myös mallin ja yksityiskohtien täytyy olla hyvin suunniteltuja. Mielestäni tämä tarkoittaa, että vaateen toimivuus ei ole vain yhdestä tekijästä kiinni vaan se on kokonaisuus, joka vaikuttaa ihmisen mielipiteisiin.

Patrick Jordan (2000, 5-6) on laatinut kolme osa-aluetta miellyttävälle tuotteelle, joista kahta ensimmäistä voisi verrata Lambin ja Kallalin (1992) toimivuuteen. Ensimmäinen taso on toimivuus, jonka mukaan tuote on hyödytön, jos se ei ole tarkoituksenmukainen. Jos tuotteessa ei ole oikeita ominaisuuksia, se aiheuttaa käyttäjässään tyytymättömyyttä. Täyttääkseen kuluttajien/asiakkaiden tarpeet on suunnittelijoiden ymmärrettävä, mihin tuotetta käytetään, missä asiayhteydessä ja ympäristössä sitä tullaan käyttämään. Toinen osa-alue on *käytettävyys*, joka tarkoittaa sitä, että ihmiset ovat jo tottuneet toimivuuteen ja haluavat seuraavaksi tuotteen olevan helppokäyttöinen. Kolmas osa-alue on *mielihyvä*, joka tarkoittaa sitä, että ihmiset kaipaavat tuotteiltaan emotionaalista mielihyvää ja että ne ovat niin lähellä elävää kuin vain esineelle on mahdollista. Mielestäni Jordanin (2000) osa-alueet voidaan rinnastaa aika hyvin siihen, mitä vaatetukselta voi vaatia, jotta se olisi toimiva ja miellyttävä käyttäjälleen. Tosin vaatteitakin on erilaisiin tilanteisiin, esimerkiksi urheillessa vaatteelta vaaditaan paljon enemmän kuin vaikkapa juhlapuvulta. Jos mietin, miten otan huomioon omassa suunnittelussani Jordanin osa-alueita, tärkeitä olisivat toimivuus ja käytettävyys, sillä nämä antavat hyvän lähtökohdan suunnittelulle. Tuotteessa täytyy olla oikeat ominaisuudet, jotta tuote on miellyttävä. Tässä tapauksessa suurin vaikuttavin ominaisuus on vaateen muunneltavuus.

Gradova ja Gutina (1976, 110) toteavat, että muuntautuvuutta tarvitaan usein näytelmissä, sillä niissä tapahtuu katsojan silmien edessä erilaisia muutoksia. Muuntautuvuudella ei ole tiettyä muotoa, vaan se mukautuu tarpeen mukaan. Toisinaan muuntautuvuudella ratkaistaan joku taiteellinen ongelma näytelmässä, kun taas toisaalta se on taloudellinen ratkaisu. Yksi muuntautumisen keino ovat lisäosat, joiden avulla puvun luonne muuttuu, esimerkiksi kaulukset, viitat, taskut jne. Toinen keino on esimerkiksi tehdä yhteen yläosaan kahdet hihat tai kaksi yläosaa yhteen hameeseen, toinen yläosista on juhlava ja toinen on arkinen. Kolmas keino on käännettävät hameet, viitat sekä kaikki muut osat, jotka on mahdollista kääntää ympäri. Näillä keinoilla voidaan samaa pukua käyttää eri näytelmissä. Vaikka Gradovan ja Gutinan (1976) määritelmä

liittyy teatteripuvustukseen, voi sitä soveltaa muuhunkin vaatetukseen. Luulen, että aion käyttää Gradovan ja Gutinan (1976) mainitsemaa muuntautuvuutta, jossa käyteen lisäosia, sillä käännettävän vaateen valmistus vie paljon aikaa. Esiintymisvaatteen vaatimuksena on, että se on monikäyttöinen ja sen täytyy muuntua erilaiseksi. Sitä on miellyttävää pitää päällä, oli sitten paikoillaan tai liikkeessä. (Fondi 1991, 35). Puvun tulisi siis olla helposti muunneltavissa uudeksi asuksi. Jos pukua pystyy muuntelemaan erinäköiseksi ilman suuria panostuksia, asun ulkonäkö muuttuu, mutta puku on edelleen se tuttu ja turvallinen. Muunneltavuus on tärkeää, sillä usein iltapuvut näyttävät raskailta, ja Seppänen haluaa, että voi keventää tätä uutta asua.

Kuitenkin vaateen täytyy myös auttaa asiakasta niin henkisesti kuin fyysisestikin, sillä kaikki esiintyjät tarvitsevat jotain, jolla he tuovat lavapersoonansa esille. Fyysinen vaateen tuki on tärkeää, sillä se auttaa artistia tämän laulaessa. Jordanin (2000) esittämä vaatimus tuotteen helppokäyttöisyydestä asettaa uusia haasteita asun muunneltavuudelle esimerkiksi kiinnittimien osalta. Kolmannen osa-alueen, miellyttävyyden vaatimus saada tuotteesta mahdollisimman inhimillinen, liittyy tässä siihen, että ooppera-aarian hahmo on helpompi omaksua, kun on oikeanlainen puku ja asusteet. Risikko ja Marttila-Vesalainen (2006, 7) ovat sitä mieltä, että *mukavuus* on yksi vaateen tärkeimmistä ominaisuuksista ja että mukava olo vaatteessa syntyy monista tekijöistä. Ihminen tuntee olonsa mukavaksi vaatteissa, joissa hänen on lämmin olla, eikä vaate rajoita liikkumista, ei ole liian tiukka eikä hiosta.

Viihtyäkseen vaatteessa vaateen tulee miellyttää, sen täytyy sopia käyttötarkoitukseen ja –tilanteeseen sopiva sekä olla käyttäjästään kaunista katsella. Fyysisten ja psyykkisten tuntemusten, aiempien kokemusten, ennakkokäsityksien, mielikuvien ja odotusten pohjalta muodostuu vaateen miellyttävyys ja mieluisuus ihmiselle. Ihminen arvioi vaateen mieluisuuden aina kokonaisuuden kautta. Jos tuotteessa on yksikin huonosti suunniteltu yksityiskohta, se voi pilata koko vaateen käyttöarvon (Risikko ym. 2006, 63). Minusta tämä on tärkeää huomio. Keskustelimme Seppäsen kanssa, että jättäisimme valkoisen värin pois, sillä se likaantuu helposti. Mukavuus puvussa on tärkeää, sillä siinä täytyy pystyä olemaan kuumissa valoissa lavalla. Jos asua käytetään juhli-ssa, siinä täytyy olla hyvä olo koko päivän. Jos asun kokee mukavaksi, ei tarvitse miettiä, pysykö se päällä tai että onko tukala olo, kun vaate puristaa.

Anttila ja Jokinen (2000, 13) määrittelevät, millainen on *istuva vaate*. Ensimmäiseksi vaatteen tulee olla oikean kokoinen, tasapainoinen, hyvin laskeutuva ja selkeälinjainen. Vaate ei saa vetää mihinkään suuntaan, eikä siinä saa olla ylimääräisiä ryppyjä eikä myöskään tasapainovirheitä. Toiseksi vaatteen tulee korostaa vartalon hyviä puolia ja peittää vartalon niin sanotut huonot puolet. Kolmanneksi vaatteen on toimittava seistessä, istuessa, käveltäessä tai jossakin muussa tilanteessa, johon sitä suunnitellaan. *Materiaali* on tärkeä osa pukua. Materiaaleissa on paljon asioita, jotka on hyvä ottaa huomioon, sillä kankaan rakenne ja ominaisuudet vaikuttavat kankaan ulkonäköön. Materiaalin helppohoitoisuus on esiintymisasussa tärkeää, sillä se kulkee artistin mukana eri paikkoihin, eikä pukuhuollolle aina ole kunnollisia välineitä tai tiloja. Holt (1993, 92) huomauttaa, että esiintymisasu joutuu paljon kovemmalle käytölle kuin normaali vaate, joten niiden huollettavuutta tulee miettiä tarkoin. Artistillekin tuleva vaate joutuu kohtaamaan kuumat olosuhteet valoissa. On siis tärkeää, että sitä pystyy huoltamaan itsekin. Vaikka asiakkaastani hengittävä materiaali olisi mukava, on hän kuitenkin valmis joustamaan mukavuudesta. Eräs näyttelijä toteaa Hirvikosken (2009, 56) artikkelissa, että hyvä roolivaate ei ole kuuma, mutta idean ollessa hyvä näyttelijä hyväksyy kaikki epämukavuudet. Uskon, myös että artisti on valmis hyväksymään pienen epämukavuuden, jos puku muuten vastaa tarkoitustaan. Holt (1993, 68) toteaa, että oikean kankaan valinta on elintärkeää, sillä väriäkin enemmän kankaaseen vaikuttaa sen rakenne. Minusta *kokonaisuus* on tärkeä, että asuun suunnitellut osat toimivat keskenään, niin toiminnalliset ratkaisut kuin esteettiset ja ilmaisulliset osat.

Koen, että minun kannattaa huomioida työssäni myös kestävä kehitys. Minusta on suunnittelijana tärkeää, että voin vaikuttaa omalta osaltani siihen, kuinka paljon rasi-tan ympäristöä valinnoillani. Paakkunainen (1995, 13) toteaa, että ympäristön kannalta olisi tärkeää valita kuitumateriaali, lanka ja kankaan rakenne, jotka sopivat luontaisesti käyttötarkoitukseen, jolloin voidaan välttää kemialliset viimeistykset. Materiaalien valinnoilla pystytään tuomaan vaatteisiin lisää käyttöikää ja lisätä kulutuksen kestoa. Paakkunainen (1995, 13) huomauttaa myös, että on vaikeaa määritellä, mitä kriteerejä kuidun tulee täyttää, jotta sitä voi sanoa ympäristöystävälliseksi, sillä jokaisella kuidulla on omat hyvät puolensa. Minusta on hyvä, jos pystyn opinnäytetyössäni ajattelemaan myös hieman ympäristöasioita, sillä muuntautuvassa esiintymisvaatteessa on ympäristömyötäisiä ajatuksia. Paakkunainen (1995, 10) toteaa, että noudattaakseen kestävä kehityksen ajatusta pukujen tulee noudattaa seuraavia kriteerejä: ne ovat pitkäikäisiä, muunneltavia ja laadukkaita, mikä tarkoittaa, ettei niitä tarvitse tuottaa niin

paljoa. Tarkoitukseni on luoda pitkä ikäinen ja monikäyttöinen asu. Tämä tarkoittaa, että olen tavoittelemassa omassa työssäni näitä kriteerejä, joita on asetettu ympäristömyönteiselle puvulle.

Joanna Weckman (2004, 7) totesi varmasti monen juhla- ja iltapuvun kohtalosta niin, että puvut päätyvät varaston tangoille, jossa ne odottavat, että pääsevät takaisin käyttöön. Tosin voi olla, ettei tällaista hetkeä enää tule. Välttääksemme vaatteiden unohdumista varaston uumeniin, tulisi suunnittelijoiden huomioda vaatteita suunnitellessaan, miten niiden käyttöikää voisi pidentää, muunneltavimpiin juhla-asuihin varmasti kuuluvat ne asut, joissa ylä- ja alaosa ovat erilliset. Jos sellaisia on useampia ja ne sopivat yhteen, niistä saa useita erilaisia kokonaisuuksia.

4.2 Ilmaisevuus

Lamb ja Kallal (1992, 43) määrittelevät ilmaisevuuden tarkoittavan vaatteen sisältämää viestiä, jonka vaatteen kantaja haluaa antaa. Kulttuuri ohjaa sitä, miten viestiä tulkitaan. Tärkeimmäksi viestiksi artistin esiintymisasussa nousee varmasti se, että ”sinä haluat katsoa minua, joka hehkun täällä lavalla, ja pidät minua kauniina”. En tarkoita edellisellä virkkeellä, että katsoja katsoisi niinkään pukua vaan puvun kantajaa, jonka olemus on vallannut lavan.

Robert Jordan (2000, 12 - 15) puhuu kirjassaan mielihyvälähtöisestä suunnittelusta, jossa on neljä erilaista mielihyvää: fyysinen mielihyvä, sosiaalinen mielihyvä, psyykinen mielihyvä ja ideologinen mielihyvä. Fyysinen mielihyvä liittyy toimivuuteen, esimerkiksi vaatteen tuntuun. Sosiaalinen mielihyvä kertoo ihmisen suhteista muihin esimerkiksi perhe ja ystävät, ja se voi ilmentää ihmisen sosiaalista identiteettiä. Tähän kuuluu myös sosiaalinen asema, kuten vaikkapa pappi, jonka erottaa aina kauluksestaan. Psyykinen mielihyvä puolestaan paljastaa ihmisen tietoiset ja tunteelliset reaktiot, jotka voivat olla joko myönteisiä tai kielteisiä, esimerkiksi tilanteen hallinnantunne on myönteinen, kun taas kielteisiä tunteita herää, kun kokee, ettei hallitse tilannetta. Ideologinen mielihyvä edustaa puolestaan ihmisten arvoja, kuten vaikkapa musiikissa arvostaa enemmän oopperaa kuin nykymusiikkia ja vaatteissa arvostetaan sitä, ettei se kuormittaisi niin paljon ympäristöä, ja vaatteet ovat yksilöllisiä. Sen sijaan ilmaisevuuden voisin rinnastaa Jordanin (2000) mielihyvistä sosiaaliseen, psyykkiseen

ja ideologiseen mielihyvään, sillä nämä liittyvät ihmisen rooleihin, arvostuksiin ja asemaan, joista ihminen viestii itsestään ympäristölle.

Näyttämöpukuna voi toimia peruspuku, joka soveltuu kaikkeen eikä herätä itsessään huomiota. Onnistunut puku luo kantajalleen turvallisuuden tunnetta ja auttaa kantajaansa. (Fondi 1991, 35.) Mielestäni edellä oleva kuvaa hyvin sitä, mitä esiintymisvaatteelta voi vaatia, sillä artistikin tarvitsee tukea ja turvallisuutta. Mikä olisikaan parempi tilanne kuin, että esiintymisvaate antaa kantajalleen lisää energiaa ja uskallusta heittäytyä esitykseensä enemmän! Tilanteesta nauttii silloin enemmän artisti itse ja yleisö, joka tuntee esiintyjästä säteilevän latauksen ja innon. Puvun on tärkeää olla mukava ja mieleinen, sillä silloin se tuo turvallisuuden tunnetta artistille ja hän voi mahdollisesti saada vielä lisää itsevarmuutta esiintymiseensä puvun avulla.

Karkulahti (1999, 10) toteaa, että vaatetus on ruumiillisen minän jatke ja ihmisen toinen iho. Tämän vuoksi vaatetus vaikuttaa koko ajan ihmisen olemassaoloon ja *identiteettiin*. Identiteetti rakentuu sosiaalisesta kanssakäymisestä ja sen takia se on jatkuvassa muutostilassa, kun siihen vaikuttaa yksilö itse sekä hänen ympäristönsä. Tällaisessa tilanteessa vaatetus muuttaa ihmisen identiteettiä ja vaikuttaa ihmisen henkiseen tilaan. Identiteetti ja se, mitä hän haluaa muiden lukevan vaatetuksestaan, liittyy mielestäni ilmaisevuuteen, sillä identiteetti on yhteydessä itsetuntoon ja sen myötä myös hänen esittämiinsä *rooleihinsa*, kuten tässä artistin lavapersoonana.

Sosiaalipsykologian (Suoninen 2011, 32) mukaan voimme ajatella ihmisellä olevan erilaisia rooleja, jotka mukautuvat kokonaisuuksiksi niiden odotusten mukaan, joita yksilöön kohdistuu, kun hänellä on tietty tehtävä. Seppänen on esiintyjä, joten hänen odotetaan hallitsevan olemuksellaan lavaa. Hän on se, jota kaikki olettavat katsojansa. *Itsetunto* kertoo siitä, miten itse kokee itsensä. Esiintyjän tapauksessa on oltava itsevarma ja tietää hallitsevansa tilanteen, sillä harva jaksaa seurata epävarmaa esiintyjää. Aseman viestin voi laskea kuuluvaksi yhteen roolin ja itsetunnon kanssa, sillä esiintyjän asema on olla huomion keskipisteenä. Seppänen myönsi, että jokaisella esiintyjällä on oma lavapersoonansa. Hän totesi olevansa lavalla kaiken keskipiste, siellä hänellä on suuri ego. Kotona ollessa ego on normaali, sillä kukaan ei, hänen omien sanojensa mukaan, jaksakaan katsella diivaa päivästä toiseen.

Puvusta välittyvistä viesteistä emme juuri puhuneet, mutta toki esiintyjänä hän haluaa viestittää lavalla ollessaan olevansa se keskushenkilö, jota seurataan. Mutta esiintyessään yhtenä ryhmän jäsenenä hän ei kuitenkaan halua pompata esille muista ryhmän jäsenistä. Kuitenkin useimmille meistä on mielestäni tärkeää olla yksilöllinen, jolloin haluamme *persoonallisia* vaatteita. Vaatteet, jotka ovat persoonallisia, ovat tärkeitä ihmisille, sillä ne välittävät meistä viestin, jonka haluamme antaa. Mahdollisuuksia ja vapauksia Seppänen tässä saa erilaisista rooleista, joita hän esittää. Yksi voi olla tulinen oopperahahmo tai rakkaudesta riutuva lied-sankaritar. Kun esiintymisasu on muunneltava, on hänen helppo muuntautua toiseksi hahmoksi, koska ei joudu aina vaihtamaan koko pukua muuttaakseen vaateen välittämän viestin. Aion hakea puvun olemukseen *eleganttiutta*, jossa on kuitenkin jotakin särmää.

4.3 Esteettisyys

Esteettisyys on Lambin ja Kallalin (1992, 43) mukaan ihmisen kaipuuta kauneutta kohtaan. Se, minkä ihmiset mieltävät kauneudeksi eroaa jokaisen kohdalla, mutta niissä löytyy lähes aina jotain yhtäläisyyksiä. *Kauneusihanteet* muuttuvat ajan myötä, kuten esimerkiksi nyt vaatteissa suositaan mukavuutta ja hyvää oloa, kun taas 1800-luvulla haluttiin naisten vartalot pakottaa muottiin korsetin avulla. Gok Wan (2009, 19), joka edustaa uutta muodin huipulla olevaa suunnittelijoita ja stylistejä, toteaa kirjassaan, että alipukeutuminen on nyt uutta ylipukeutumista, joka kruunaa tyylin täydellisesti (dressing down is the new dressing up and this look nails that style perfectly.)

Esteettisyyden osalta on tärkeää ottaa huomioon ihmisen kauneudenkaipuu. *Kehon ja vaateen suhteessa* tulee huomioda niitä pieniä yksityiskohtia, jotka esimerkiksi hoikentavat vartaloa. Dawn Cloake (1998, 49) huomauttaa, että pystysuorat leikkauslinjat ovat imartelevia, ne antavat illuusion pituudesta. Iltapukeutumisessa pituuden efekti on suurempi, kuten lattiamittaisissa joko laajasti levenevissä tai kapeissa kalanhantään (fishtail) levenevissä puvuissa. Tämä on tärkeä asia huomioda, jos haluan luoda vartalosta mahdollisimman hoikan ja pitkän näköisen. Tällöin kannattaa minun käyttää pohjapuvussa pitkittäissaumoja. Gradova ja Gutina (1976, 10) toteavat, että puvun rakenne perustuu ihmisvartaloon. Naisen puvun koko ja tilavuus määräytyvät vartalon eri osien suhteiden ja koon mukaan luonnollisesti. Minusta tässä on periaate, jolla meidän tulisi ajatella ihmisvartaloita. Tätä voi soveltaa sekä naisiin että miehiin. Tä-

män ajattelutavan voisi ajatella korostavan kehon ja vaatteen suhdetta, jonka täytyy olla tasapainossa näyttääkseen hyvältä. Anttilan ja Jokisen (2000, 13) mukaan vaatteen mittasuhteiden tulee olla sellaiset, että siitä muodostuu kauniskokonaisuus. Yksityiskohdat ovat oikeassa mittakaavassa suhteessa asiakkaaseen ja ne ovat asiakkaan tyylin mukaiset ja ne sopivat valittuun malliin ja materiaaliin.

Materiaalit tuovat oman lisänsä esteettisyyteen. On tärkeää, että kankaan pinta on kaunis. Juhlapukukankaista erityisen kaunista katseltavaa ovat yleensä taftit, sillä niissä valon vaihtelut aiheuttavat myös värin vaihteluita. *Värien* puvussa tulisi olla keskenään sopivat, vaikka kontrasteja saa olla mielenkiinnon luomiseksi. Tulee kuitenkin huomioida, se että vaatteet muodostavat silti kauniin kokonaisuuden. Dawn Cloake (1998, 10) toteaa, että kaikessa vaatetuksessa kangas on keskeinen ainesosa. Se, millaista kangasta käytetään erikoistilanteen vaatetuksessa, riippuu siitä, minkä tyyppinen vaate on kyseessä, milloin ja missä sitä pidetään, sen rakenne – suunnitellut linjat ja istuvuus – ja laatu ja millainen on haluttu lopputulos. Mielestäni Cloaken huomautus siitä, että kangas on vaatetuksen keskeisin ainesosa, on osuva, sillä jos kangas ei sovi malliin tai se on muuten vain sopimaton tai ruma, se voi pilata kauneimmankin vaatteen. Siksi on tärkeää kiinnittää kankaan valintaan paljon huomiota myös tässä työssä.

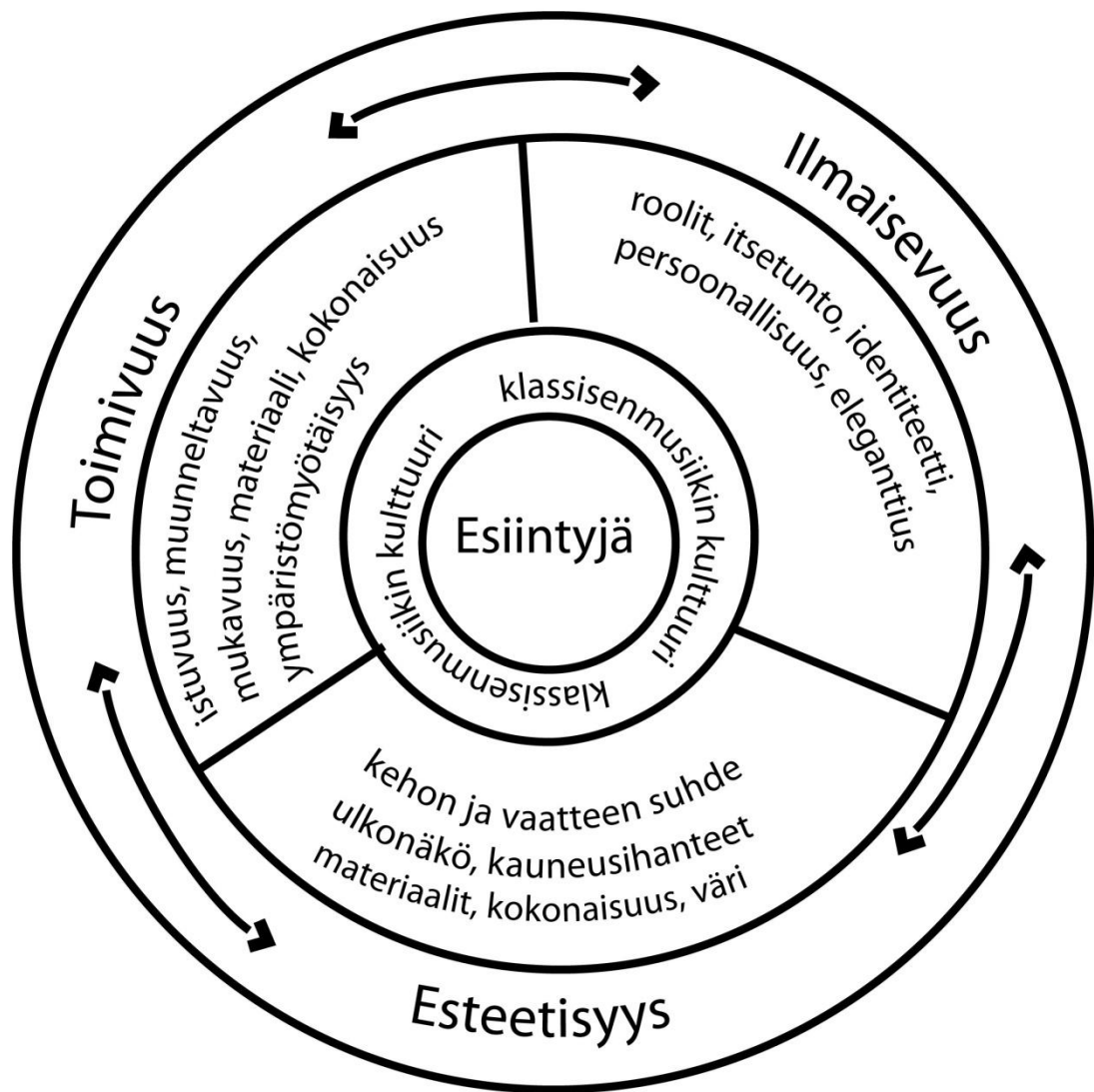
Koska asu on muunneltava, on sen eri osien muodostettava yhtenäinen *kokonaisuus*. Jos asun eri osilla on paljon ristiriitoja, ei yhtenäistä kokonaisuutta muodostu, jolloin tuotetta ei voi käyttää niin kuin on suunniteltu. Jotta kokonaisuudesta, sekä asiakkaasta että puvusta tulee yhtenäinen kokonaisuus, tulisi puvun istua juuri Seppäsen omaan tyyliin, jota lähdän sitten luonnosvaiheessa hakemaan. Jotta vaatteen *ulkonäöstä* tulee hyvä ja silmää miellyttävä, on minun onnistuttava luomaan kokonaisuus, jossa materiaalit, yksityiskohdat ja vaatteen ja vartalon suhteet ovat tasapainossa. Jos joku näistä osioista ei toimi, voi siitä aiheutua asun käyttöarvon lasku, jolloin sitä ei käytetä.

4.4 Artistin asun FEA-malli

Robert Jordan (2000, 12) huomauttaa, että tuotteen tuottaman mielihyvän voi määrittellä tunteelliseksi, nautinnolliseksi ja käytännölliseksi. Käytännöllistä mielihyvää tulee vaikkapa pesukoneesta, sillä saadaan puhtaita vaatteita. Emotionaalista nautintoa saamme uudesta hyvin istuvasta puvusta, se tuo itsevarmuutta, sillä tiedämme, että näytämme siinä hyvältä. Nautinnollista mielihyvää saamme hyvin istuvasta puvusta,

joka ei kiristä ja purista, vaan on mukava päällä. Mielihyväpohjainen suunnittelun lähestymistapa voidaan nähdä keinona harkita kaikkia mahdollisia hyötyjä, joita tuote voi tuottaa käyttäjälleen. Mielestäni tällainen suunnittelutapa on mielenkiintoinen ja voi tuoda lisäarvoa omaan työhönikin. Etenkin minua kiinnostaa, miten saada asiakkaan asusta sellainen, että se tulee miellyttämään pitkään. Siksi on syytä huomioida myös Jordanin (2000) näkökulma Lambin ja Kallalin (1992) luoman FEA-mallin lisäksi. Risikko ja Marttila-Vesalainen (2006, 14) mainitsevat tarvelähtöisen suunnittelun, jossa korostetaan kohderyhmän tarpeita ja vaatetuksen toiminnallisia lähtökohtia. Mielestäni tarvelähtöistä suunnittelua voi käyttää samanaikaisesti sekä Jordanin (2000) mielihyväsuunnitteluperiaatteiden että Lamb & Kallalin (1992) suunnittelukriteerien kanssa. Tässä työssä asiakkaallani on selkeä tarve esiintymispuvulle, jossa korostuvat toiminnallisuus erityisesti muunneltavuuden osalta sekä mielihyvä vaateen persoonallisuutena. Nämä ominaisuudet taas ovat lähtöisin suunnittelukriteerien määrittelemisestä.

Käyttäjän eli asiakkaani Hanna Seppäsen profiloinnin ja kulttuurin sekä niiden pohjalta määrittelemieni suunnittelukriteerien jälkeen kokosin FEA-mallin esiintymisasun suunnittelun tueksi (Kuvio 2).

KUVIO 2. Artistin asun FEA-malli

5 ESIINTYMISPUKU MUOTOUTUU

Merja Levo (Hirvikoski, 2009, 35) kiteyttää minusta hyvin, millaista esiintyjän ja suunnittelijan välinen yhteistyön tulisi olla. Alkuperäisessä kontekstissaan Levo kirjoittaa näyttelijästä ja suunnittelijasta, mutta muokkasin sitä hieman. Levo (mts.) toteaa, että esiintyjän ja suunnittelijan yhteistyö on intiimiä ja herkkäviritteistä. Suunnittelijan on ymmärrettävä esiintyjän työtä ja sitä, miten esiintyjä rakentaa rooliaan tai missä vaiheessa esiintyjä on roolinsa rakentamisessa. Tämä on minusta paikkaansa pitävä määrittely siitä, miten suunnittelijan on ymmärrettävä asiakastaan. Asiakkaan ammatilla ei ole väliä vain sillä, että suunnittelija tavoittaa asiakkaansa ajatukset ja toiveet. Michael Holtin (1993, 14) mukaan yksi tärkeimmistä vaiheista on valmisteluvaihe, sillä jos valmistautuu huonosti, se syö aikaa pois muista asioista. Tästä voisin

ottaa vinkiksi, että minun kannattaa perehtyä hyvin suunnitteluvaiheeseen, jossa jo miettiä erilaisia ratkaisuja, joiden avulla saan puvusta helposti muunneltavan.

Minun tulee myös ottaa huomioon erilaisia näkökulmia, jotka määrittelevät sen, millainen on hyvä esiintymisasu tai vaate. Gradovan ja Gutinan (1976, 6) mukaan hyvä esiintymisasu on avain niin ulkoiseen kuin sisäiseenkin ilmaisuun näyttämöhahmon tulkinnassa. Jokainen näyttämöratkaisu sisältää aina paloja oikeasta elämästä. Yrjö Juhani Renvallilla (Hirvikoski, 2009, 41) on mielenkiintoinen näkemys siihen, mitä esiintymisasu on yleisölle ja näyttelijälle. Hänen mukaansa roolipuku on näyttelijälle intiimi kokemus, kun taas yleisölle puku on julkinen kokemus. Ymmärrän, mitä hän tarkoittaa sillä, että näyttelijälle roolipuku on intiimi, sillä sehän on tavallaan hänen roolihahmonsa ”iho”, jonka hän pukee päälleen. En tiedä, onko esiintymisasulla tällaista merkitystä artistille, vaikka uskonkin, että sillä on väliä, mitä artisti pukee päälleen esiintyessään. Hirvikoski (2009, 47) toteaa, että näyttelijä haluaa puvulta haastetta, hän haluaa päästä sen sisään, saada puvun elämään. Pukusuunnittelija haluaa tässä tapauksessa auttaa näyttelijää uskaliaaseen lentoon. Puku voi välillä inspiroida näyttelijää karakterin luomisessa. Minusta näitä asioita voi soveltaa esiintymisasuun, sillä olen jo todennut aikaisemmin, että artistin on hyvä saada lisää voimaa esiintymisasustaan ja sitä kautta esiintymiseensä aivan samoin kuin näyttelijän tulee löytää roolihahmonsa karakteri.

Hirvikosken (2009) artikkelissa näyttelijät kertovat, millainen on hyvä roolivaate. Minusta Liisa Toivonen kertoo parhaiten mielipiteensä hyvästä roolivaatteesta. Hän toteaa, että hyvä roolivaate on haastava, annettu osviitta karakteriin, mutta sitä on mahdollista vielä viedä johonkin suuntaan. Vaate antaa lähdön matkalle joko pitemmälle tai lyhyelle. Hän toteaa heti perään, että roolivaate on tärkeämpi kuin näyttämötila, se on kuin ihoa. Toivosella on mielestäni mielenkiintoiset näkemykset roolivaatteeseen. En ole koskaan ajatellut, että se on matka, jolloin etsitään ja löydetään roolihahmo. Luulen, että jokainen konserttitilaisuus ja niiden harjoitukset muodostavat esiintyjälle aina jonkinlaisen matka, sen pituus vaihtelee varmasti joka kerta, myös laulajat hakevat rooleja. Luulen, että Seppäselle puku, jota hän pitää päällään konserteissa tai muualla esiintyessään, on hänen lavasteensa ja hänen esityksensä hahmon pohja. Joanna Weckaman (2004, 14) kertoo oman mielipiteensä hyvästä esiintymisvaatteesta, joka on itsessään taideteos. Se on muotoutunut suunnittelijan taidoista ja tiedoista. Puku on olemassa ensisijaisesti esiintyjän yllä, se on osa häntä ja hänen

hahmoaan. Esiintyjälle puku ei ole osa visuaalista taidekokonaisuutta vaan käsin kosketeltava ”toinen iho”. Se voi puristaa, kutittaa ja hyväillä, se voi olla liian pieni, liian iso tai sopiva. Se on näyttelijän rakennuspalikka. Hyvä puku on sellainen, jota kukaan ei pysty yksin kuvittelemaan. Esiintyjän käyttäessä sitä siitä tulee enemmän kuin osiensa summa. Se herää henkiin esiintyjän yllä, hengittää hänen tahtiinsa. Vaikka esiintyjä olisi poissa, puvulla on hänen muotonsa, hien ja meikin jättämät jäljet. Puku sanoo, täällä on oltu. Weckmanin näkemys on mielestäni todellinen, sillä haluan, että asiakkaani voi kokea, että valmistamani puku on hänelle kuin toinen iho, joka on hänen muotoisensa. Sitten, kun hän pukee sen päälleen, puku herää henkiin ja silloinkin, kun se ei ole hänen päällään, se on kuitenkin osa häntä. Jotenkin tuo on aivan mahtava ajatus ja juuri jotain sellaista toivon tavoittavani opinnäytetyössäni.

5.1 Muunneltavuuskokeilut

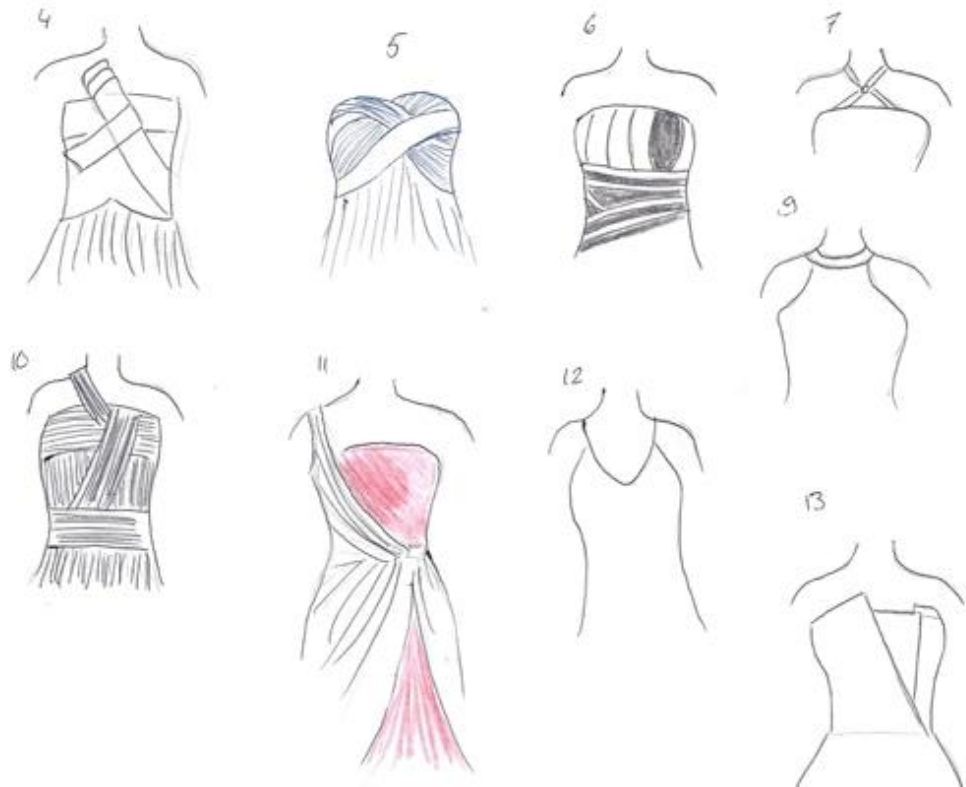
Opinnäytetyöni suunnittelutyö muuttui varsin pian luonnosten piirtämisestä erilaisten mallien kokeilemiseksi pienoiskoossa (1:2) olevalla sovitusnukella. Kun tajusin, mikä toimii paperilla, ei välttämättä toimi todellisuudessa. Aluksi tein muutaman aivan tavallisen luonnoksen (kuva 4), joista ehkä perinteisimmistä tuli pohjapuvun rakenne.

Kuva 4. Alkuluonnoksia

Sitten etsin Internetistä, millaisia juhla- ja iltapukuja on tarjolla ja niistä keräsin mielenkiintoisia yksityiskohtia, jotka sitten piirsin (Kuva 5). Sen jälkeen aloitin kokeilut pienoiskoossa. Kokeiluja tuli paljon erilaisia helmanlyhennysratkaisuja

Kuva 5. Ideoita yksityiskohtiin

Holtin (1993, 22) mukaan piirtäminen on aloitusaskel luovuuteen. Piirroksia käytetään apuna materiaalien valinnassa ja kaavoittajat ja ompelijat käyttävät luonnoksia ohjeinaan vaatteiden valmistuksessa. Mutta on myös toisenlainen työskentelytapa. Pukusuunnittelija Sari Salmela (2004, 68) ja ohjaaja Kaisa Korhonen kertovat, etteivät tee pukuluonnoksia, sillä se on osoittautunut välillä turhaksi. He luovat roolipuvun keskustelemalla sen kuosista ja luonteesta, minkä jälkeen he etsivät harjoitusvaatteen tai kaksi. Havaitsin pian, että minun aiheeseeni sopivampi luonnostelu on tosiaan kokeilujen tekeminen, vaikka ymmärrän hyvin sen, että piirrosten kautta on helppo kommunikoida. Mutta myös pienoismallien (1:2) perusteella oli selkeää puhua, mitä hain.

Seppäsestä hyvässä esiintymisasussa on istuva yläosa, joka tukee laulamista, sekä hänen vartalotyyppilleen sopiva leveä helma. Seppänen on vartalo tyyppiltään leveälanteinen, jolloin (Anttila & Jokinen 2000, 25) on vältettävä korostamasta vatsan, lantion ja reisien seutua. Seppänen sanoi, että asu saa olla yksinkertainen, kunhan siihen tulisi joku yllättävä elementti. Hänen mukaansa hyvän käsityksen siitä, miten artistit pukeutuvat, esittäessään liedä tai oopperaa, saa katsomalla videopätkiä ooppera-aarioista, Melartin-laulukilpailuista ja Kangasniemen musiikkiviikoilta. Hän mainitsi erityisesti, että en saa katsoa videoita, joissa Soile Isokoski esiintyy, sillä sellaisista vaatteista hän ei pidä. Koska ooppera ja lied-musiikin konsertit ovat keskenään erilaiset, tulee muunneltavaa esiintymisvaatetta suunnitellessa huomioida vähän molempien lajien ominaisuuksia. Lied on hillittyä kun taas oopperassa tunteet räiskyvät.

Ensimmäiseen kokeiluun (kuvat 6 - 7) tein poimuttuvan helman, mutta kangas laskeutuikin liian voimakkaasti poimutuksen jälkeen eikä sen alta olisi näkynyt tyllialushame, jota kaavailin sinne ilmeen muuntamiseksi.

Kuvat 6 – 7. Poimutettava helma

Jos olisin lisännyt toisen poimutuslangan, olisi helmasta tullut mieleen lapsuudessani muodissa olleet poimutetut verhot. Hylkäsin ehdotuksen heti, sillä en halua että suunnittelemastani vaatteesta tulee mieleen ikkunaverhot!

Idea vetoketjulla kapenevasta puvusta (kuvat 8 - 9) oli aluksi vitsi, jonka heitin ystävälleni. Kokeilin sitä kuitenkin ja se osoittautui varsin toimivaksi ratkaisuksi muuttaa puvun helman leveyttä. Tästä tuli asiakkaani suosikki, mutta olisi ollut vaikea yhdistää muita muunneltavuusvaihtoehtoja tähän. Lupasin asiakkaalle, että hän saa tulevaisuudessa käyttää ideaa vapaasti. Vetoketjumalli toimi sekä edessä että takana riippuen siitä, haluaako vetoketjun olevan se juttu vai haluaako sen olevan piilossa selässä, jolloin se vain vilahtaa silloin tällöin.

Kuvat 8 – 9. Vetoketjulla kavennettava puku

Kuvissa 10 - 13 näkyy kolme eri variaatiota, jotka saa muunneltua viistohelmaisesta puvusta.

Kuvat 10 – 13. Viistohelmainen puku (valittu malli)

Kuvassa 10 on peruspuku ilman irtohelmaa, jolloin puvusta tulee lyhyehkö ja kevyempi versio. Kuvassa 11 oleva erivärinen irtohelma tuo raikkautta pukuun. Kuvissa 12 - 13 näkyy laskostettu irtohelma, joka on puvun kanssa samanvärisen, mutta helman runsas laskostus tuo pukuun näyttävyyttä. Tähän malliin on myös helppo yhdistää pitkä tyllialushame, joka näkyy lyhyen mallin alta. Tein muunnelman viistohelmaises- ta puvusta, jossa viiston kärki on edessä ja takana (kuva 14). Tähän olen yhdistänyt tyllialushameen. Seppänen piti tässä asukokonaisuudessa puvun muunneltavuusvaihtoehtoista, joita on useita. Jätimme tästä kokonaisuudesta suoran, samanvärisen irtohelman pois, sillä puku näyttää aika vaisulta, koska liitoskohta ei näy.

Kuvassa 14 näkyvä puku ei ollut toimiva, sillä kärki ei asettunut kauniisti. Tämä malli sopisi paremmin johonkin cocktailpukuun, sillä se toimii paremmin yksinään kuin yhdistettynä irtohelmoihin ja tyllialushameeseen. Tyllialushameen kanssa helman kärki nousee ylöspäin, eikä laskeudu kauniisti, kuten teki ilman alushametta.

Kuva 14. Eteen tuleva kärki, tyllialushameen kanssa

Tämä laskostettu malli toimii hyvin (kuvat 15 - 16). Helma nousee riittävästi, jolloin puku kevenee ja siihen saa yhdistettyä tyllialushameen.

Kuvat 15 – 16. Laskostettu helma, nappikiinnitys

Totesin heti suunnittelun alussa, että tyllialushame on oivallinen väline muunnella asua, siksi kokeilin sitä useisiin malleihin. Kuvissa 15 – 16 näkyy kaksi eri versiota helman laskoksien kiinnityksistä, toisessa napit ovat päällä ja toisessa napit ovat piilossa helman sisäpuolella. Mielestäni napillinen versio on kauniimpi. Asiakkaan mielestä tämä malli oli liian yksinkertainen ja perinteinen, joten luovuimme siitä. Minusta laskokset kuitenkin laskeutuvat kauniisti, eikä niistä tule mieleen lapsuuteni ikkuna-verhot!

Mielenkiintoinen idea on suunnitella jakku, jossa ei selkeästi erotu etu- eikä takaosa. Kun umpinainen puoli on edessä, muodostuu eteen vyötärölle kauniit laskokset. Avonainen puoli jakusta taas paljastaa alla olevan puvun. Lisäksi jakku korostaa kauniisti naisellisia muotoja. Asiakas piti tästä ideasta, mutta jätimme sen toteutumatta, sillä kaa-voitus tällaiseen jakkuun olisi hankalaa ja suuritöistä ottaen huomioon opinnäytetyön laajuuden.

Kuvat 17 - 18. Käännettävä jakku

Kuvassa 19 olevan korsetin epäsymmetrisyys oli tarkoin harkittua. Ideana tässä korse-
tissa oli, että edessä oleva vihreä kolmio olisi vaihdettava. En ehtinyt miettiä tämän
korsetin muunneltavuutta paljoa, sillä kuvassa 20 oleva korsetti nousi asiakkaan suo-
sikiksi. Hän ihastui erityisesti tämän korsetin rinnan kohdalla olevaan laskostukseen.
Muunneltavuutta varten olin kehitellyt erilaisia leikkauksia ja niihin vaihdettavia vä-
rillisiä paloja. Näistä olisi tullut hauska efekti, mutta ristikkäiset nauhat vartalon kes-
kellä, eivät välttämättä olisi toimineet.

Kuvat 19 – 20. Muutama korsettimalli

Muutin korsetin (kuva 21) puvuksi siten, että leikkasin korsetin laskosten alapuolelta poikki ja liitin siihen ohuen organzan helmaksi. Tämä asu muutti koko puvun muodon ja idean. Seppänen piti tästä ideasta, koska se tuo aivan oman muotokielensä pukuun, jolloin koko tunnelma muuttuu. Toinen lisäosa, johon Seppäsen kanssa päädyimme, on kreikkalaista tyyliä muistuttava laskostettu malli (kuva 22). Tämä on varsin naisellinen, ehkä jopa hieman tyttömäinen. Se ei muuta asun luonnetta paljoa, mutta kuitenkin tuo uutta henkeä.

Kuvat 21 – 22. Valitut lisäosat, vasemmalla Empire ja oikealla kreikkalaistyylinen

5.2 Materiaalien ja värien valinta

Seuraavaksi aloimme miettiä materiaaleja ja värejä. Tilasin kangasnäytteitä kangastukku Tekstiilipalvelu Oystä. Tutkimme näitä näytteitä Seppäsen kanssa ja jouduimme toteamaan, että juhlapukukankaita ei juuri ole luonnonkuituina, jotka ovat mukavampia päällä kuin polyesteri. Kiertelin kangaskaupoissa ja löysin täydellisen kankaan kreikkalaistyylliseen lisäosaan (kuva 21), poikittain liukuvärjätty kangas muuttui turkoosista tummanvihreään. Tosin asiakkaani sanoi vierastavansa tummanvihreää osuutta, mutta muuten kangas oli täydellisen värinen. Seuraavaksi saimme käsiimme Tekstiilipalvelu Oyn näytteet ja totesimme heti, että siellä on täydellisen värinen harmaa. Kangas oli huoleton, sillä sen pinta oli ryppyinen, joten silittämistä kammoksuva Sep-

päsen ei tarvitse huolehtia materiaalin rypistyvyydestä. Tutkin vaihtoehtoja polyesterikankaille, ja vaihtoehdot olivat sitten lähinnä puuvilla ja pellava. Asiakas kieltäytyi ehdottomasti puuvillasta ja pellavasta, sillä niitä täytyy silittää ja muutenkin huoltaa enemmän kuin polyesteriä. Seppänen sanoi mieluummin olevansa hiostavassa puvussa kuin sellaisessa, jota saisi jatkuvasti silittää, joten helppohoitoisuus tässä tilanteessa peittoaa mukavuuden. Seppänen ihastui valtavasti Tekstiilipalvelu Oyn harmaaseen polyesteritaftiin (kuva 23 numero 970), josta päätimme tehdä pohjapuvun. Kuvassa 23 on Tekstiilipalvelu Oyn lähettämistä värikartoista yksi, värilliset kankaat, joista Seppänen piti. Pohdimme Seppäsen kanssa, mikä väri olisi hyvä irtohelmaan ja päädyimme joko fuksian punaiseen (numero 870) tai liilaan (805), sillä turkoosia väriä käytämme kreikkalaistyyllisessä lisäosassa. Seppänen sanoi pitävänsä enemmän kirkkaan pinkistä kuin hieman synkähköstä liilasta.

Kuva 23. Kangastukku Tekstiilipalvelu Oy värikartasta Seppäsen mieleisemmät värit

5.3 Valmistukseen liittyviä näkökohtia

Opinnäytetyössäni ei ollut montaa rakenteellista asiaa, jotka olisivat aiheuttaneet vaikeuksia, vaikka minullakin oli ongelmia. Aluksi olikin puhetta, että tukisin puvun ke-

vyesti kuudella spiraaliluulla, mutta toisessa sovituksessa kävi ilmi, ettei niistä tuleva tuki riittä, sillä puku ei istunut hyvin, joten jouduin kaksinkertaistamaan luiden määrän.

Sitten aloin miettiä, miten ratkaisen irtohelmojen kiinnityksen. Kilven (2011, 41) opinnäytetyöstä sain tietoa, millaisia erilaisia kiinnityksiä voi helmaan ajatella. Nämä olivat minustakin toimivia. Olin ajatellut näitä jo ennen kuin luin Kilven opinnäytetyötä. En kokenut vetoketjukiinnitystä irtohelmoihin järkeväksi, sillä olisi ollut vaikea saada riittävän pitkää alas asti aukeavaa vetoketjua. Muistin kuulleen Kilven esittelemän tekniikan siimasta, mutta ajatus siitä, että siima pujotetaan yksitellen jokaisesta lenkistä, joita on sekä pohjapuvussa että irtohelmassa, kuulostaa minusta hieman turhan hankalalta ja aikaa vievältä. Näin tämän tavan hankalana vaihtaa irtohelma, sillä helman ympärysmitaksi tuli noin 3 m, joten päädyin kokeilemaan Kilven toimivaksi huomaavaa tarranauhakiinnitystä. Koska tarranauha on jäykkää, totesin heti, etten voi käyttää sitä 2 cm leveyttä helmassa, joten leikkasin sen puoliksi. Tällöinkin tarranauha teki helmasta jäykähkön eikä se laskeutunut aivan suoraan vaan jäi hieman koholle.

Kuva 24. pinkki irtohelma

Tämä nousi ongelmaksi pinkissä irtohelmassa (kuva 24), joka ei sitten lyhyimmältä kohdaltaan laskeudu kuin muualla, mutta totesimme sen johtuvan siitä, että siinä on

vähemmän painoa kuin muualla, sillä harmaa laskostettu irtohelma laskeutui niin kuin piti (kuva 25). Tarranauhan eduksi voin sanoa sen, että se oli kohtalaisen helppo kiinnittää ja myös nopea. Suurin ongelma oli se, miten saan kiinnityksiin tarvittavat puolet toimimaan, sillä toista puolta tarvitsen kaksi, kun taas toista yhden. Tarranauhassa tämä toteutui helposti, ostin karheaa puolta kahta eri väriä, ja pehmeää puolta ostin vain pohjapukuun.

Kuva 25. Lähikuvat irtohelmoista

Sitten juoduin miettimään, millainen kiinnitys tulisi empiretyyliseen lisäosaan, sillä halusin siihen jotain erilaista. Katselin kuvia, joita olin ottanut kokeiluistani ja siitä keksin, että kokeilen miltä metalliketju näyttäisi tässä mallissa. Minulla oli kotona valkoinen pitkä metalliketju, jonka kiinnitin aluksi vain muutamalla nuppineulalla ja kyselin, näyttääkö huonolta. Sitten kysyin asiakkaaltani, mitä mieltä hän olisi, jos yhdistäisin hentoon kankaaseen järeän vetoketjun (kuva 26). Hän sanoi, että kuulostaa hyvältä. En laittanut empiretyyliseen lisäosaan sitä valkoista vetoketjua, joka minulla oli kotona, vaan ostin siihen hieman erikoisemman vetimellä olevan vetoketjun, joka näkyy kuvassa 26.

Kuva 26. Empiren vetoketju

Empiretyylisen lisäosan yläosan laskostus onnistui mielestäni hyvin. Se pysyi paikoillaan ja helman ja laskostetun yläosan kiinnitys ei näy ohuesta silkkisifongista läpi (kuva 27).

Kuva 27. Empiretyylisen lisäosan yläosan laskokset

Kreikkalaistyyllisen lisäosan kanssa minulla ei juurikaan ollut ongelmia, sillä tiesin heti alusta lähtien, että joudun ompelemaan laskokset kiinni, joten siihen tarvitsin jotain koristetta peittämään ompeleen. Etsin erilaisia nauhoja, jotka sitten vein asiakkaalleni. Hän valitsi mustahopeisen aaltoilevan nauhan, jonka keskelle on kiinnitetty helmiä (kuva 28 - 29).

Kuva 28. Yksityiskohta kreikkalaistyyllisestä lisäosasta, olka

Ongelmia tämän kanssa tuli vasta sitten, kun piti saada koristenauhan päät piiloon. Kaikkein toimivin olisi ollut se, että olisin saanut ne sauman alle, koska vaatteessa ei ole saumoja, se ei onnistunut.

Kuva 29. Yksityiskohta kreikkalaistyylisestä lisäosasta, vyötärö

Siksi tein päähän pienen kiristuksen, jotta nauha ei pääse purkautumaan ja taitoin sen nauhan alle. Tämä oli hankala kohta, sillä nauha ei tahtonut pysyä paikoillaan näissä kohdissa. Kreikkalaistyyllisen lisäosan kiinnitykseksi panin kolme painonappia, sillä asuste on kohtalaisen väljä ja siihen ei kohdistu painetta.

6 ARVIOINTI

Arvioinnissa tarkoitukseni on peilata FEA-mallin kriteerejä valmiiseen vaatteeseen. Laadin asiakkaalleni kyselylomakkeen (Liite 1), jonka avulla otan huomioon hänen antamansa palautteen (Liite 2). Arvioin valmiin puvun kuvien avulla (kuvat 30 - 39) ja käytän lisäksi artistin asun FEA-mallia. Liitteessä 1 on lähettämäni kyselylomake ja liitteessä 2 on asiakkaani vastaukset ja minun esittämäni kysymykset.

Lamb & Kallalin (1992) FEA-mallin lähtökohtana on asiakas ja hänen toiveensa. Heidän (1992, 45) mukaansa jokaista prototyyppiä ja valmista tuotetta tulee arvioida toimivuuden, ilmaisevuuden ja esteettisyyden kannalta. Asiakkaan mielestä tavoitin hyvin hänen toiveensa ja tyyliinsä. Hän sanoi minulle silloin, kun luovutin hänelle puvun, että olin onnistunut tavoittamaan hänen tyyliinsä erinomaisesti.

Toimivuudelle asetimme seuraavat kriteerit: istuvuus, muunneltavuus, mukavuus, materiaali ja kokonaisuus. Pohjapuvun istuvuus on mielestäni onnistunut, se asettuu kiinteästi asiakkaani päälle (kuvat 30 - 32). Puvussa ei ole ylimääräisiä ryppejä eikä se vedä mihinkään suuntaan, joten istuvuuden osalle asetetut tavoitteet olen saavuttanut. Tavoite, jonka asetin itselleni puvun muunneltavuudessa oli, että siitä saisi viisi erilaista asua. Olen tavoittanut sen hyvin, sillä puvusta muodostuu yhdeksän eri kokonaisuutta, joista kuusi on keskenään erinäköisiä. Mutta esimerkiksi lisäämällä pitkän tyllialushameen lyhyen pohjapuvun alle tulee vielä yksi aivan erilainen asukokonaisuus. Seppäsen mukaan puvussa on helppo olla, sillä yläosan luut tekevät puvusta tukevan, eikä puku myöskään kiristä mistään, joten puku on mukava päällä. Materiaalista voi sanoa sen verran, että kaikki muut materiaalit ovat helppohoitoisia paitsi silkkisifonkihelma empire-lisäosassa. Muuten pukua on helppo huoltaa, sillä pohjapuvun kankaassa eivät pienet rypyt näy.

Ilmaisevuuteen kuuluvat roolit, itsetunto, identiteetti, persoonallisuus ja eleganttius. Asiakkaani ja hänen saamiensa kommenttien perusteella pohjapuku ja erityisesti pinkki irtohelma ovat tyylikkäitä, joten tästä voi päätellä sen, että puvut ovat riittävän elegantit erilaisiin konserttitilaisuuksiin ja myös juhliin. Rooleja on jokaisella ihmisellä, asiakkaallani on lavapersoona, joka eroaa hänen kotiminästänsä. Mutta tukeakseen hänen lavapersoonaansa, täytyy suunnittelemissani puvuissa olla jotakin sellaista, joka auttaa häntä tässä asiassa, jolloin itsetunnolla on tärkeä osa. Ilman hyvää itsetuntoa on lavalla vaikea olla huomion keskipisteenä, joten hyvin pukeva puku tuo lisää itsevarmuutta. Jos puku on vielä esiintyjän oman tyylinen ja persoonallinen on puvussa mukava olla. Seppänen totesi palautteessaan, että puku on hänen tyyliensä, värit ovat sellaisia, joista hän pitää ja peruspuku lyhyenä on nuorekas ja hyvin istuva, sekä koristelut ovat hänen näköisiään.

Esteettisyyden kohdalla olin miettinyt seuraavia tavoitteita: kehon ja vaatteiden suhde, ulkonäkö, kauneushanteet, materiaalit, kokonaisuus ja väri. Minusta puvun ja asiakkaani kehon suhde on toimiva, niistä muodostuu tasapainoinen kokonaisuus. Puku ei korosta vääriä asioita asiakkaastani, vaan tuo hänen vartalonsa kauniisti esille. Materiaalit ja värit muodostavat kauniin kokonaisuuden, jossa on riittävästi kontrasteja, jotta puvusta tulee mielenkiintoinen. Tosin yksi väri yhdistelmä ei toimi, kreikkalaistyyllisen lisäosan turkoosi ja pinkin irtohelman pinkki väri eivät oikein soinnu yhteen, tämä

yhdistelmä näkyy kuvassa 38. Kuitenkaan ei ollut tarkoitus, että kaikki osat toimisivat keskenään, joten ei haittaa, vaikka kreikkalaistyylinen lisäosa ja pinkki irtohelma eivät toimi keskenään. Ilman kontrasteja puvusta olisi tullut tylsä, mutta puvun erilaiset pinnat ja värit tekevät puvun pinnasta elävän ja kiinnostavan. Puvusta muodostuu yhtenevä kokonaisuus, joskin jokainen osa toimii myös lähes aina itsekseen, mutta yhdisteltyinä niistä muodostuu mielenkiintoinen kokonaisuus.

Tarkastelen jokaista yhdistelmää muutamalla sanalla. Pohjapuku ilman irtohelmoja (kuva 30) on asiakkaastani ja hänen perheestään nuorekas ja tyylikäs. Puku soveltuu asiakkaani mukaan erityisesti kevyemmille keikoille, esimerkiksi nuorisoorkesterin solistin asuksi. Mielestäni tavoitin hyvin tähän asuun sen nuorekkuuden ja persoonallisuuden, jota siihen hain. Koska helma on viisto, se tekee asuun mielenkiintoisen yksityiskohdan. Pitkittäisleikkaukset luovat mukavasti illuusiota pituudesta. Asiakkaani oli kankaan valintavaiheessa aivan ihastunut tähän materiaaliin ja nyt kuvissa huomaa sen, kuinka elävä pinnasta tulee, kun se ei ole aivan tasainen, joten materiaalien valinnoissakin olemme onnistuneet.

Kuva 30. Pohjapuku ilman irtohelmaa

Kuvan 31 yhdistelmä on noussut kaikkien suosikiksi. Asiakkaani totesi palautteessaan, että puku on hänen ja hänen läheistensä suosikki. Pinkki irtohelma tuo hillittyyn harmaaseen mukavasti pirteyttä ja kontrastia, jolloin yhdistelmästä tulee mielenkiintoinen. Seppänen sanoo palautteessaan, että tämä yhdistelmä on juuri hänen tyyliään! Oikeastaan ainoa ongelma, joka valmiissa puvussa on, liittyy juuri tähän yhdistelmään. Pinkki irtohelma laskeutuu lyhyimmästä kohdasta suorana, mutta materiaali on liian kevyt, jotta se laskeutuisi oikein, eli jos muuttaisin jotain, niin tämän lyhyimmän kohdan kiinnityksen.

Kuva 31. Pohjapuku erivärisellä irtohelmalla

Pohjapuku laskostetulla helmalla (kuva 32) on omasta mielestäni mielenkiintoinen, sillä helman runsaus tuo asuun oman luonteensa. Vaikka värimaailma on tässä tummahko, on helmassa paljon valon ja varjon vaihtelua, joka tuo elävyyttä pukuun. Tällä irtohelmalla pohjapuku on muunneltavimmillaan, sillä tähän käyvät erinomaisesti kreikkalaistyylinen- sekä empire-lisäosat. Tässä irtohelman lyhyin kohta ei ole ongelmallinen, kuten pinkissä irtohelmassa, sillä tässä on materiaalia enemmän, jolloin helma laskeutuu normaalin näköisesti.

Kuva 32. Pohjapuku laskostetulla irtohelmalla

Seuraavassa kuvassa (33) on pohjapuku ilman irtohelmaa ja empiretyylinen lisäosa yhdistettynä. Minusta tämä oli mielenkiintoinen, sillä empiretyylinen lisäosan helma liikkui vapaasti ja siitä näkyy pohjapuvun helman päättymisen, joka aiheuttaa sen, että

itse ainakin katson toisen kerran helmaa. Luulen, että tästä saa mielenkiintoisen efektin esiintymiseen, kun helma liikkuu vapaammin ilman irtohelmoja. Miksei empire-tyylinen lisäosa toimisi yhdistettynä vaikkapa pitkään tyllialushameeseen, jonka asiakkaani sanoi ostavansa. Tämä on malleista ehkä hankalin pukea päälle, sillä selässä oleva vetoketju ja ohut materiaali ovat hankalat pukea päälle, mutta jos joku auttaa niin pukemisessa ei ole ongelmia.

Kuva 33. Empiretyylinen lisäosa ilman irtohelmaa

Kuvassa 34 on empiretyylinen lisäosa yhdistettynä pinkkiin irtohelmaan, jolloin siitä muodostui hauska efekti, kun pinkki tulee hyvin esille silkkisifongin läpi (kuva 35). Myös tässä tulee esille ongelma pinkin irtohelman laskeutuvuuden kanssa; helma jää

edelleen oudon suoraksi. Tämä voisi olla sellainen yhdistelmä, että jos haluaa olla hillitty, mutta haluaa kuitenkin jotain pientä erikoista, niin pinkin kuultaminen läpi on juuri tällainen pieni yksityiskohta.

Kuva 34. Empiretyylinen lisäosa pinkillä irtohelmalla

Kuvat 35. Empiretyylisen lisäosan helma pinkin kanssa

Seuraavassa empiretyylinen lisäosa on yhdistetty kaikkein yksinkertaisimpaan muotoonsa (kuva 36), sillä laskostettu irtohelma ei erotu silkkisifongin läpi. Tämä on kaikkein hillityin yhdistelmä, jonka saa pohjapuvun ja empiretyylisen lisäosan yhdistelmästä.

Kuva 36. Empiretyylinen lisäosa laskostetulla irtohelmalla

Kuvassa 37 on kreikkalaistyylinen lisäosa yhdistettynä pohjapukuun ilman irtohelmaa. Tämä yhdistelmä toimii mukavasti, siinä ei ole ristiriitoja. Saattaisin ehkä muuttaa helman hieman lyhyemmäksi lyhyimmältä kohdalta, mutta se ei ole nytkään häiritsevä. Laskokset asettuvat kauniisti ja koristenauha sopii tyyliin, jolloin kreikkalaisesta asusteesta tuli kaunis ja naisellinen.

Kuva 37. Kreikkalainen ilman irtohelmaa

Pinkki irtohelma ja kreikkalainen eivät sovi yhteen (kuva 38), eli ne eivät muodosta kaunista kokonaisuutta vaan ovat ristiriidassa keskenään. Tämä on sellainen yhdistelmä, jonka jättäisin itse käyttämättä.

Kuva 38. Kreikkalainen pinkillä irtohelmalla

Minusta seuraava yhdistelmä (kuva 39) on näistä kolmesta yhdistelmästä paras, sillä tähän sopii hyvin tuo pitkä helma. Se luo enemmän tasapainoa kuin ilman irtohelmaa.

Kuva 39. Kreikkalainen laskostetulla irtohelmalla

Kun vaatteet olivat valmiit, saimme uusia visioita siitä, miten kreikkalaistyylistä- ja empire-lisäosaa voisi muokata. Kreikkalaistyylisestä lisäosasta ehdotin asiakkaalleni, että sitä kannattaisi joskus kokeilla yhdistää mustiin suoriin housuihin ja mustaan tai valkoiseen trikoo-/poolopaitaan. Yhdessä sovituksessa tuli esille, että voisi olla mielenkiintoista pukea läpinäkyvä empire-lisäosa mustien sukkahousujen /leggingsien päälle ja yläosan alla olisi vaikka musta tuubitoppi, jolloin alusasu olisi yhtenevää mustaa, joka kuultaisi silkkisifongin alta läpi. Olisi mielenkiintoista nähdä nämä ko-

keiltuna, mutta ehkä asiakkaani joku päivä kokeilee näitä ideoita tai saa mahdollisesti uusia ideoita, miten tätä pukua voi käyttää.

7 POHDINTA

Aluksi voin todeta, että olen tyytyväinen siihen, mitä sain aikaiseksi. Aikataulu, jolla olen tehnyt opinnäytetyötäni, on ollut väljä. Aloittaessani opinnäytetyötä, minulla oli iso kouluprojekti kesken ja sitten kesällä olin kesätöissä. Olen siis tehnyt pelkästään opinnäytetyötä vain muutaman viikon, sillä minulla on ollut jotain muuta siinä rinnalla. Nyt voin todeta, että oli tyhmää olla töissä koko kesän ja tehdä töiden ohella valmistusta ja kirjoittamista. Onneksi työnantajani ymmärsi tilannettani ja antoi minun tehdä haluamiani vuoroja, jolloin sain mahdollisimman paljon aikaa opinnäytetyölleni.

Toinen virhe ehkä oli jättää kirjoittaminen viimeiseksi. Olisin voinut saada niin paljon enemmän irti suunnittelu- ja valmistusosuuksista, jos olisin lukenut edes murto-osan kirjoista etukäteen. Mutta jätin kirjoittamisen viimeiseksi, sillä tiesin että teen sen nopeasti ja sen avulla saan kirittyä aikataulua lyhyemmäksi. Jos olisin keväällä ensiksi kirjoittanut ja vasta sitten suunnitellut ja toteuttanut puvun olisi minun ollut vaikea saada ohjausta, sillä muutin pois Savonlinnasta keväällä. Nyt voin sanoa, että jatkoa ajatellen käytössäni on paljon erilaisia lähtökohtia, kuten Jordanin (2000) mainitseman mielihyvälähtöinen suunnittelu ja esimerkiksi Paakkunaisen (1995) huomiot ympäristömyötäisestä suunnittelusta. Suunnittelijana haluan jatkossakin ottaa huomioon sen, miten teen suunnittelemistani puvuista mahdollisimman ympäristömyötäisiä.

Aluksi minua jännitti se, miten tavoitan asiakkaani toiveet, mutta onneksi olin Seppäsen kanssa heti samalla aaltopituudella. Minulle oli helpotus, kun tajusin että minulla on suunnittelussa kohtalaisen vapaat kädet. Suunnittelua helpottivat Seppäsen toiveet, sillä lyhenevä helma asetti muunneltavuudelle heti omat rajoituksensa. Kaiken kaikkiaan voin sanoa, että minulla oli helppo asiakas, jonka toiveita ymmärsin. Tämän ansiosta yhteistyömme oli antoisaa, sillä tavoitin sen, mitä hän kaipasi helposti.

Uskon onnistuneeni asiakkaasta tehdystä analyysissä, sillä sen tarkoituksena oli avata asiakkaan toiveet ja tarpeet. Asiakkaani musiikkikulttuuri oli minulle aivan uutta, joten jouduin tekemään aika paljon taustatutkimusta lied- ja oopperamusiikista ja niiden esittämisestä. Olen ylpeä työstäni ja siitä, miten sain muunneltavuuden toimimaan

puvussa. Tämän kaltaisessa työssä olisi voinut helposti käydä niin, että pukuun ei olisi tullut montaa eri variaatiota Kysyin asiakkaaltani, mitä hän piti tavastani suunnitella, sillä en tehnyt suunnittelua perinteisesti piirtäen, vaan tein kokeiluja pienoiskoossa (1:2). Asiakkaani mielestä pienoismallit havainnollistivat puvut hyvin, ne olivat selkeitä ja oli helppo ymmärtää, miten muuntelu tulisi tapahtumaan. En ole riittävän hyvä piirtäjä, jotta olisin saanut kaiken tämän toimimaan paperilla, joten voin todeta, että tämän kaltainen suunnittelu on minun juttuni. Pienoiskokoinen nukelle (1:2) tehtyjen kokeilujen ansiosta uusia ideoita putkahti jatkuvasti esiin, kun vielä teki edellistä kokeilua. Nämä olivat erittäin mielenkiintoinen osa tätä opinnäytetyötä ja melkein ehkä lempiosioni, sillä ne olivat varsin nopeita tehdä.

Olen saanut palautetta tuttaviltani ja perheeltäni, jotka ovat nähneet valmistamani puvun ja hekin ovat sanoneet, että puku on siisti ja siinä on yllättävän monta eri versiota. Valmistuksessa on muutama asia, jonka tekisin toisin, esimerkiksi pinkin irtohelman lyhyen puolen kiinnitystä olisi harkittava uudelleen. Luulen, että siinä kannattaisi tarrauhan olla lyhyinä pätkinä, jolloin se ei ehkä pakottaisi helmaa niin suoraksi. Sitten on muutamia ompelurakenteita, jotka tekisin toisin kuten esimerkiksi empire-lisäosan vetoketju.

Vaikka tässä prosessissa oli muutamia vastoinkäymisiä, mutta onnistuin voittamaan ne aina jotenkin. Jatkossakin voisin kuvitella jatkavani muuntautuvien vaatteiden suunnittelua, sillä huomasin sen erittäin mielenkiintoiseksi, ja ideoita on tulvinut vielä lisää. Lisäksi aiheesta on vähän tietoa, joten tarvetta muuntautuvuuden tutkimiselle on, sillä se on uusi väylä tehdä ympäristöystävällisempiä vaatteita tulevaisuudessa! Löysin hyvän ohjeen tulevaa työelämääni ajatellen Reija Hirvikosken artikkelista (2009, 58): ”Älä kopioi toisen polkua; käytä heidän tietojaan, mutta muista että maisema, jonka halki oma polkusi kulkee, on ainutlaatuinen. Silti paradoksi pysyy: sinun täytyy löytää oma polkusi, mutta et näe sitä kun olet sillä, vasta kun olet kulkenut sen päähän.(Yoshi Oida)”

LÄHTEET

Anttila Raija & Jokinen Raili 2000. Sovitus ja muotoilu. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Autio, Risto 2000. Ennen ensi-iltaa. Helsinki: Libris, 21,22.

Cloake Dawn, 1998, Cutting and Draping Special Occasion Clothes. Lontoo: BT Batsford Ltd

Fondi, Teatterimuseon vuosikirja 4 1991. Teatteripuku. Helsinki: Teatterimuseo

Gradova K. V., Gutina E. A., 1976, Teatteripuku, ensimmäinen osa, naisen puku. Moskova: Yleisvenäläinen teatteriyhdistys

Helve, Tua 2009. Tanssipuvun olemuksesta ja mahdollisuuksista. Teoksessa Heikkilä-Rastas, Marjatta 2009. Pukutaikaa, Pohjoisia puheenvuoroja ja pukeutumiskuvia elämys-, tanssi-, elokuva- ja teatteripuvuista. Lapin yliopistokustannus.

Hirvikoski, Reija 2009. Puvut Pirjo Valinen. Sastamala: Teatterimuseo. Vammalan Kirjapaino Oy.

Holt, Michael 1993. Costume and Make-up. London: Phaidon.

Jolier transformable fashion. WWWdokumentti. <http://www.jolier.com>. Ei päivitystietoa. Luettu 19.03.2012.

Jordan Patrick, 2000, Designing Pleasurable Products. London: Taylor & Francis

Karkulahti Anne, Iltanen Sonja, Kokkola Anita, Östergård Inger, Hallman Anna-Maija, 1999, Tänään haluan näyttää hyvältä. Helsinki: Nykypaino

Lamb J. M. & Kallal M. J. 1992. A Conceptual Framework for Apparel Desing. Clothing and Textiles Research Journal 10 (2) 1992

Paakkunainen Riikamaria, 1995, Vaatteiden ympäristöhaitat – miten suunnittelija voi vaikuttaa. Helsinki: Erweko Painotuote Oy

Riding, Alan & Dunton-Downer, Leslie 2008. Ooppera. Helsinki: WSOY

Risikko Tanja, Marttila-Vesalainen Ritva, 2006, Vaatteet ja haasteet. Helsinki/Porvoo: WSOY

Suoninen Eero, Pirttilä-Backman Anna-Maija, Lahikainen Anja Riitta ja Ahokas Marja, 2011, Arjen sosiaalipsykologia. Helsinki: WSOYpro Oy

Wan Gok, 2009, Work Your Wardrobe. Lontoo: HarperCollinsPublishers

Weckman Joanna 2004. Puku näkyväksi. Teoksessa Salmela Sari, Vanhatalo Tapio, 2004, Näyttämöpukuja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

PALAUTEKYSELY

Heippa!

Tässä olisi tämä palautekysely.

1. Vastasivatko valmistettu puku mielikuviasi, jotka sait alussa luonnoksina toimineista pienoispuvuista?
2. Onko puku oman tyylisi mukainen? Jos, niin millä tavalla?
3. Millaisiin tilaisuuksiin puvut mielestäsi sopivat? (Sopivatko puku ja sen elementit mielestäsi konserttilaisuuksiin? Entä laittaisitko puvun päällesi juhliin, esimerkiksi joku iltapukutilaisuus?)
4. Oletko tyytyväinen pukusuunnitteluuni?
Olisiko puvuissa paranneltavaa? Jos, niin mitä?
5. Onko puvussa riittävästi muunneltavia elementtejä? Mikä on suosikkiyhdistelmäsi?
Miten puvun muunneltavuus toimii? Miten puku ja sen osat toimivat kokonaisuutena?
6. Kuinka sovitukset mielestäsi sujuivat? Oliko sovituksia mielestäsi riittävästi/liikaa?
7. Puvulta haluttiin muunneltavuutta, sitä haettiin kahdella irtohelmalla ja kahdella erilaisella asusteella, toimivatko kiinnitykset? Miten olet kokenut irtohelmojen tarranauha-kiinnityksen?
8. Oletko saanut puvuistasi kommentteja? Millaista ja keneltä olet saanut palautetta?
9. Millaisena koit aikataulun, oliko se sopiva, liian tiukka vai löysä?
10. Miten koit yhteistyömme sujuneen? Voisitko suositella minua kollegoillesi?

Jos mieleesi tulee jotain muuta, mistä haluat mainita palautteessasi, kirjaa se ylös, sekä ruusut että risut.

Kiitos!

Veera

PALAUTEKYSELY

Heippa!

Tässä olisi tämä palautekysely.

1. Vastasivatko valmistettu puku mielikuviasi, jotka sait alussa luonnoksina toimineista pienoispuvuista?

* Kyllä vastasi. Pienoispukuja oli useita ja ne havainnollistivat hyvin lopullisen puvun mallia sekä lisäosien muunneltavuutta.

2. Onko puku oman tyylisi mukainen? Jos, niin millä tavalla?

* Mielestäni on, sillä siinä on harmaan perusvärin lisäksi muita tehostevärejä joista erityisesti pidän. Perusmalli on nuorekas ja hyvin istuva ja lisäosissa on makuni mukaiset viimeistelyt, kuten koristenauha turkoosissa osassa ja vetoketju valko-harmaassa.

3. Millaisiin tilaisuuksiin puvut mielestäsi sopivat? (Sopivatko puku ja sen elementit mielestäsi konserttitilaisuuksiin? Entä laittaisitko puvun päällesi juhliin, esimerkiksi joku iltapukutilaisuus?)

* Sopii niihin konsertti- ja keikkatilanteisiin joihin suunnittelinkin, eli täyspitkänä klassisiin konsertteihin ja lyhyenä kevyempiin keikkoihin. Voisin laittaa iltapukutilaisuuteenkin tarvittavin koruin ja muiden asuteiden kanssa.

4. Oletko tyytyväinen pukusuunnitteluuni?
Olisiko puvuissa parannettavaa? Jos, niin mitä?

* Pidän yhteistyöstämme ja siitä miten sait ajatuksistani ja tyylistäni kiinni ja sait ne elementit suunnitteluusi. Tarjosit paljon malleja ja vaihtoehtoja joista valita ja joita saatettiin muokata. Ainoa asia mikä puvussa on parannettavaa, on fuksian helman laskeutuvuus, joka johtuu tarranauhan ”tönkköydestä”.

5. Onko puvussa riittävästi muunneltavia elementtejä? Mikä on suosikkijyhdistelmäsi?
Miten puvun muunneltavuus toimii? Miten puku ja sen osat toimivat kokonaisuutena?

* Muunneltavia elementtejä on tarpeeksi. Eniten pidän peruspuvusta fuksian helman kanssa. Muunneltavuutta käytännössä on vaikea ennakkoon arvioida ja luulenkin että asujen toimivuus tulee parhaiten ilmi käytännön konserttitilanteissa. Luulen kuitenkin, että hyvät kiinnitys- ja irrotusratkaisut tekevät muuntelun helpoksi. Kaikkia osia ei tietenkään voi kerralla päälle laittaa, mutta tästä kokonaisuudesta saa soveltuvan asun hyvin erityylisiin tilanteisiin, esim. vrt. pitkäperjantain kirkkokonsertti tai pikku-joulukeikka.

6. Kuinka sovitukset mielestäsi sujuivat? Oliko sovituksia mielestäsi riittävästi/liikaa?

Sovitukset sujuivat jouhevasti ja niitä oli mielestäni sopivasti. Toisaalta luulen että tulevaisuudessa ammattilaisena tekstiilialalla näin montaa sovitusta ei ole mahdollista järjestää. Yhden sovituksen kesto sen sijaan oli sopiva.

7. Puvulta haluttiin muunneltavuutta, sitä haettiin kahdella irtohelmalla ja kahdella erilaisella asusteella, toimivatko kiinnitykset? Miten olet kokenut irtohelmojen tarranauha-kiinnityksen?

Tarranauhakiinnitys on toimiva ja nopea jos ajatellaan esim. konsertin väliajalla tarvittavaa vaihtoa. Turkoosin päälliosan kiinnitys on kaikkein helpoin ja itsekkin tehtävissä puvun ollessa päällä. Valkoiseen osaan tarvitsee aina pukijan.

8. Oletko saanut puvuistasi kommentteja? Millaista ja keneltä olet saanut palautetta?

Lähinnä perheen sisällä on tullut kommentteja, muun muassa pukeutumisneuvoja äidiltäni. Hänen mielestään puku on myös tyylikäs ja etenkin lyhyt perusosa ja fuksia lisähelma ovat sopivimmat ja tyylikkäämmät ja itseni tyylliset osat. Vielä en ole keikoille ehtinyt tässä asussa.

9. Millaisena koit aikataulun, oliko se sopiva, liian tiukka vai löysä?

Minulle aikataulu oli hyvinkin sopiva, sillä en ennakkoon asettanut mitään takarajaa valmistumisaikaan. Mielestäni tekijän puolesta aikaa oli hyvin varattu, ettei tullut turhaa kiirettä.

10. Miten koit yhteistyömme sujuneen? Voisitko suositella minua kollegoillesi?

Kuten jo aiemmin totesin, mielestäni yhteistyömme sujui hienosti ja ymmärsimme toistemme tarkoitusperiä hyvin. Sain tarkoituksiini sopivan puvun johon sain itse tarpeeksi omia toiveitani kuten esimerkiksi pituuden ja värien osalta, mutta johon puvun suunnittelija ja toteuttaja sai viimekädessä työstää sopivia ratkaisuja ja hienoja yksityiskohtia, jotka eivät olisi itselleni tulleet mieleenkään.

Jos mieleesi tulee jotain muuta, mistä haluat mainita palautteessasi, kirjaa se ylös, sekä ruusut että risut.

Kiitos!

Veera